वर्ष : २१, अंक : २३, काठमाडौं, २०८२ कार्तिक १४ गते शुक्रबार, 31 October, 2025, Friday पृष्ठ : ८, मूल्य रू : १०/-

राष्ट्रिय एकता, राष्ट्रियता र मधेशवादप्रति समर्पित www.madheshvani.com

राष्ट्रिय साप्ताहिक

मधेशवाणी

The Voice of Madhesh

डिजिटल प्लेटफर्ममा मधेशवाणी

https://www.facebook.com/madheshvaninews

https://x.com/madheshvani

https://www.youtube.com/@madheshvanit.v.7538

https://www.madheshvani.com

मधेशमा विकास साझेदारहरूको सहयोग अपरिहार्य : मुख्यमन्त्री

जनकपुरधाम । मधेश प्रदेशका मुख्यमन्त्री जितेन्द्र सोनलले मधेशमा विकास साझेदारहरुको सहयोग अपरिहार्य रहेको बताएका छन् । नेपालका लागि बेलायती राजदूतावासको विकास कार्यक्रम प्रमुख पौलिन सिनन नेतृत्वको टोलीसँग शिष्टाचार भेटघाट गर्दै उनले सो कुरा बताएका हुन् ।

मुख्यमन्त्री निवास मधेश भवनमा भएको भेटका क्रममा मुख्यमन्त्री सोनलले प्रदेश सरकारको प्रमुख प्राथमिकता शिक्षा, स्वास्थ्य र कृषि क्षेत्र रहेको उल्लेख गर्दै ती क्षेत्रको विकासका लागि विकास साझेदारहरूको सहयोग अपरिहार्य रहेको बताए । उनले प्रदेशको समग्र विकासका लागि बेलायती दूतावासजस्ता अन्तर्राष्ट्रिय साझेदारहरूसँग सहकार्य गर्न प्रदेश सरकार तयार रहेको शिष्टाचार भेटघाटको क्रममा जानकारी दिए । सो अवसरमा बेलायती टोलीकी प्रमुख सिननले प्रदेश सरकारका विकास प्रयासहरूमा सहकार्य र समर्थनका लागि दूतावास प्रतिबद्ध रहेको बताउँदै सम्भावित सहकार्यका क्षेत्रमा छलफल गर्न इच्छुक रहेको बताइन् । भेटघाटमा प्रदेश सरकारका उच्च अधिकारीहरू र बेलायती दूतावासका प्रतिनिधिहरूको समेत उपस्थिति रहेको थियो ।

मुख्यमन्त्री सोनललाई विश्वासको मत लिन कतिको सहज ?

जनकपुरधाम । मधेश प्रदेशका मुख्यमन्त्री जितेन्द्र सोनलले विभिन्न साना दलहरुको समर्थन प्राप्त गरे पनि आगामी दिन निकै चुनौती र अवसर पनि त्यतिकै छन् । मधेश प्रदेशसभाका दुई ठूला दल नेपाली कांग्रेस र नेकपा एमाले बाहेक अन्य सानाहरु दलहरुको समर्थन मुख्यमन्त्री सोनललाई रहेको दाबी गरिएको छ । प्रदेश सभाका पाँच दलको समर्थनमा मुख्यमन्त्री नियुक्त भएका उनले पछिल्लो समय साना दुई दललाई पनि गठबन्धनमा सामेल गरेका छन् ।

जनता समाजवादी पार्टी नेपाल, जनमत पार्टी, नेकपा माओवादी केन्द्र, नेकपा एकीकृत समाजवादी पार्टी, लोकतान्त्रिक समाजवादी पार्टी नेपालको समर्थनमा मुख्यमन्त्री बनेका सोनलले विश्वासको मत लिनु अघि नागरिक उन्मुक्ति पार्टी र नेपाल संघीय समाजवादी पार्टीलाई पनि गठबन्धनमा सामेल गराएको भनिएको छ । मुख्यमन्त्री सोनलले कात्तिक २२ गते प्रदेश सभाबाट विश्वासको मत लिने तयारी गरेका छन् । सत्ता गठबन्धनमा कुनै खटपट नभए उनलाई प्रदेश सभामा बहुमत सिद्ध गर्न समस्या हुने छैन ।

तर साना-साना दलहरुमध्ये दुई जना सांसद मात्रै फ्लोर क्रस गरे मुख्यमन्त्री सोनललाई समस्या पर्नेछ । मुख्यमन्त्री सोनलका लागि सत्ता गठबन्धनमा रहेका सबै दलबिच सन्तुलन र समन्वय कायम गर्नु पहिलो र सबैभन्दा कठिन चुनौती बनेको छ । मन्त्रालय भागबण्डा, दलहरूको स्वार्थ अनुसारका विभिन्न विकासका आयोजना सञ्चालन लगायतका विषयमा मधेसका गठबन्धनबिच मतभेद देखिनु पुरानै रोग हो । यसबाट मुख्यमन्त्री सोनल कसरी मुक्त हुन्छन् भन्ने पनि चासोको विषय बनेको छ ।

प्रदेश सभाका दुई ठूला दल नेपाली कांग्रेस र नेकपा एमाले विपक्षी कित्तामा छन् । प्रदेश सभामा कांग्रेसका २२ र एमालेका २३ सांसद छन् । करिब एक दर्जन सांसद आफ्नो पक्षमा पार्न सके यी दुई दल कुनै पनि समय सत्तामा दावी गर्ने अवस्थामा पुग्छन् । त्यसैले गठबन्धनलाई स्थिर राख्न मुख्यमन्त्री सोनलका लागि ठूलो चुनौती हुने देखिन्छ ।

अर्कोतिर जनमत पार्टी यतिबेला विभाजित छ । जनमत पार्टी विभाजनले प्रदेश सभाको अंकगणितलाई तत्काल ठूलो प्रभाव नपारे पनि यसले प्रस्ट आकार लिन बाँकी नै छ । कांग्रेसका नेताहरू भने मुख्यमन्त्रीको कुर्सी आफ्नो हातबाट फुत्किएको पीडामा छन् र अवसर मिलेबित्तिकै नयाँ सत्ता समीकरण बनाउन सक्रिय हुने संकेत दिइरहेका छन् ।

वडा अध्यक्ष रामेश्वर महतोको नेतृत्वमा जेन-जी युवामाथि कुटपिट

सर्लाही । सर्लाहीको चन्द्रनगर गाउँपालिका-१ मा वडा अध्यक्षको नेतृत्वमा जेन-जी युवामाथि कुटपिट भएको छ। वडा नं १ का वडा अध्यक्ष रामेश्वर प्रसाद महतो, उनका भतिज मुकेश महतो, अजय महतो, अनिल महतो, सहयोगी राम साह, बिजय महतो र शंकर महतोलगायतको समूहले सोही वडा निवासी किसनपुरका जेन-जी युवा विवेकानन्द गुप्तामाथि सामूहिक आक्रमण गरेको छ।

घटनास्थलका स्थानीयका अनुसार वडा अध्यक्ष महतो पक्षले गुप्ताको घर नै घेराउ गरी कुटपिट गरेको हो। यस घटनापछि गाउँमा तनावपूर्ण अवस्था सिर्जना भएको छ। घटनाको सुरुवात वडा कार्यालयको मोटरसाइकल चोरी विवादबाट भएको बताइएको छ। कार्तिक २ गते आइतवार वडा कार्यालयका सचिव रमन लुईटेलको मोटरसाइकल वडा अध्यक्ष महतोले प्रयोगका लागि लगेको थिए। तर सो विषयमा सचिवलाई जानकारी नदिई मोटरसाइकल लिइएपछि युवाहरूले सामाजिक सञ्जालमार्फत "वडा अध्यक्षले मोटरसाइकल चोरी गरेका छन्" भन्ने आरोपसहित पोस्ट गरेका थिए। सोही सामाजिक सञ्जालमा फैलिएको आरोपको विषयलाई लिएर वडा अध्यक्ष पक्षले जेन-जी युवा गुप्तामाथि कुटपिट तथा गालीगलौज गरेको जेन-जी युवा दिपेश कुमार महतोले जानकारी दिएका छन्।

वडा कार्यालयका सहयोगी पशुपति महतोले आइतबार राति करिब १० बजे वडा नं १ को कार्यालय खोलदा वडा अध्यक्षले सचिवको मोटरसाइकल त्यहाँ राखेका थिए। त्यसपछि वडा अध्यक्षले आफ्नो निजि मोटरसाइकल फिर्ता लगेको बताइन्छ। घटनापछि जेन-जी आन्दोलनका घाइते नेता उदय प्रकाश साहको नेतृत्वमा युवाहरूले वडा अध्यक्ष रामेश्वर महतोमाथि कारवाहीको माग गर्दै विरोध प्रदर्शन गरेका छन्। उनीहरूले वडा अध्यक्ष पक्राउ पर्नुपर्ने मागसहित नारा बाजी गरेका छन्। जिल्ला प्रहरी कार्यलयका प्रवक्ता सरोज राइले घटनाको अनुसन्धान सुरु गरेको बताउनुभयो । उहाले अहिले अवस्था समान्य भएको र दुवै पक्षलाई छलफलको लागि बोलाइएको जानकारी दिनुभयो ।

'पार्टीका सांगठनिक गतिविधिले पार्टीलाई 'अपडेट र अपग्रेड' गर्न मद्दत पुर्‍याएको छ'

काठमाडौं । जनता समाजवादी पार्टी (जसपा) नेपालका प्रचार विभाग प्रमुख पूर्ण बस्नेतले पार्टीको सांगठनिक गतिविधिले पार्टीलाई अपडेट र अपग्रेड गर्न मद्दत पुर्‍याएको बताएका छन् । जसपा नेपालले झण्डै एक वर्षदेखि सञ्चालन गर्दै आएको 'जनतासँग जसपा नेपाल आधारभूत संगठन निर्माण अभियान' बारे धारणा राख्दै बस्नेतले पार्टीका पछिल्ला सांगठनिक गतिविधिले समसामयिक राजनीति, जेनजी विद्रोहको म्याण्डेट र पार्टीका आगामी कार्यदिशालगायतका विषयमा पार्टीलाई मार्गनिर्देश गरेको बताएका हुन् । बस्नेतले भने, 'अभियान अन्तर्गत विभिन्न तहगत समितिको अधिवेशन, पार्टी समिति गठन र पुनर्गठन, पार्टी प्रवेश, सदस्यता वितरण तथा नवीकरणलगायतका कार्यहरु भए । यिनै सांगठनिक गतिविधिले पार्टीलाई जीवन्त र क्रियाशील बनाउने काम गर्यो । पार्टीले महत्वपूर्ण पृष्ठपोषण प्राप्त गरेको छ ।'

पार्टी संगठनका प्राथमिकताहरु समयसँगै बदलिदै जाने बस्नेत बताउँछन् । 'पहिले सांगठनिक शक्ति आर्जन गरेर जनता र समाजका लागि आवश्यक योगदान गर्ने उद्देश्य राखिन्थ्यो भने अब इमान्दारी र निष्ठापूर्वक जनता र समाजका लागि आफूले सक्ने योगदान गरेर पनि राजनीतिक र सांगठनिक शक्ति आर्जन गर्न सकिने भएको छ,' उनी भन्छन् ।

आवश्यकता परे जसपा नेपालसँग सहकार्य गर्छौं : डा.राउत

सप्तरी । जनमत पार्टीका अध्यक्ष डा. सीके राउतले जनता समाजवादी पार्टी नेपालसँग जनमत पार्टीको कुनै द्वन्द नरहेको बताएका छन् । उनले आवश्यकता परे जसपा नेपालसँग सहकार्य गर्न तयार रहेको बताएका हुन् । माथिल्लो स्तरमा एकअर्का पार्टीसँग राजनीतिक एजेन्डामा सँगै छलफल हुने गरेकाले धरातलमा काम गर्ने कार्यकर्तालाई पनि एकअर्का पार्टी कार्यकर्ताबीच विवाद नगर्न आग्रह गरेका छन् । जेनजी आन्दोलनको सोच सकारात्मक रहे पनि उनीहरूसँग रोड म्याप नरहेको राउतले टिप्पणी गरे । के गर्न खोजेको भन्नेमा जेनजीले आफैं अन्यौलतामा रहेको उनले बताए ।

सरकारले निर्वाचनअघि नोटबन्दी गरे केही हदसम्म निर्वाचन स्वच्छ हुने बताएका छन् । सप्तरीको राजबिराजमा आइतबार पत्रकार भेटघाटमा राउतले अहिले निर्वाचन अघि सरकारले नोटबन्दी गरे परिवर्तन देखिने बताएका हुन् । उनले नोटबन्दीले नयाँ युवाहरूलाई आश्वस्त गर्ने बताउँदै उनले यस्तो कदममा आफ्नो पार्टीले पनि सघाउने बताए । 'नेपाली अर्थतन्त्रमा अनौपचारिक तरिकाबाट पैसाको प्रवाह बढी भइरहेको छ, त्यही भएर डिमोनिटाइजेसन गरियो भने पुरै नभएपनि निर्वाचन केही हदसम्म स्वच्छ हुन्छ,' उनले भने, 'यो प्रस्ताव कसैले राख्छ भने त्यसमा हाम्रो समर्थन हुन्छ ।'

संसद् विघटन कानुनसम्मत नरहेपनि प्रतिनिधि सभाको निर्वाचन तोकिएकै समयमा गराउनुपर्ने उनको धारणा छ । पुनः प्रतिनिधि सभा कायम गरिए आन्दोलनकारीको मनोभावनामा ठेस लाग्ने उनले भने । ताजा चुनावी म्यानडेडको लागि समयमै निर्वाचन गराउनुपर्ने बताएका छन् ।

ह्वाटस्याप र फेसबुकबाट प्रभावित युवाहरूले संघीयता नचाहिने भन्ने गरेको प्रति पनि उनले चिन्ता व्यक्त गरे । लहैलहैमा संघीयता विरोध नगरि विचार अध्ययन गरेर तर्कसँग कुरा गर्न समेत उनले आग्रह गरे ।

हत्यारालाई जोगाउने र पीडितलाई तर्साउने खेलमा जब प्रहरी प्रमुख लागेपछि...

रौतहट । रौतहटको फतुवाबिजयपुर-२ सितलपुर निवासी शंकर साहको हत्या भएको १५ दिनभन्दा बढीभइसकेको भएपनि स्थानीय प्रहरीले हत्यारालाई कारवाही गर्न कुनै चासो नदिएको गुनासो गरेका छन् । मृतकका परिवारले पीडितलाई न्याय दिनुको साटो स्थायी प्रहरीले हत्यारालाई जोगाउने र पीडित परिवारलाई दुखदिने गरेको गुनासो गरेका छन् । मृतकका छोरा सन्तोष साहले फतुवाबिजयपुरका प्रहरी प्रमुख एवं इन्सपेक्टर (प्रहरी निरिक्षक) सुरेन्द्र यादवले हत्यारालाई कारवाही गर्नुको साटो बचाउने खेलमा लागेको बताए ।

'हामीलाई पत्रकार र समाजमाथि विश्वास छ । हामीलाई अरुकेही पनि होइन न्याय चाहियो । मेरो बुवाको हत्यारालाई जसरी पनि कारवाही गर्नुपर्छ भन्ने हाम्रो माग हो,' मृतकका छोरा साहले भने, 'तर यहाँको इन्सपेक्टर सुरेन्द्र यादवले हत्यारालाई कारवाही गर्नुको साटो जोगाउँने खेलमा लागेको देख्दा हामीलाई दुख लागेको छ । हत्यारासंग पैसा लिएर हो की जातिय कारणले मलाई थाहा भएन तर उनी हत्यारालाई कारवाही गर्नुको साटो जोगाउँने खेलमा लागेका देखिन्छ । तपाईहरुले हामीलाई न्याय दिलाइदिनुपर्यो ।'

मृतकका छोरा साहका अनुसार शंकरको हत्यामा स्थानीय हरिदेव राय यादव, कपिलदेव राय यादव, ब्रह्मदेव राय यादव, सरेश राय यादव, अरविन्दकुमार यादव, रितेशकुमार यादव लगायत व्यक्ति हत्यामा संलग्न रहेका छन् ।

हत्या घटनाको बारेमा बिस्तृत जानकारी दिदै उनले भने, 'उनीहरुले म र बुवा दुबैलाई कुटपिट गरे । उनीहरुले पहिले देखी नै धम्किदिने, ज्यान मार्छु भन्ने, हामी यहाँ जे चाहन्छौ त्यही हुन्छ, तिमिहरु बढी यताउती नगर । यहाँको प्रहरी प्रमुख पनि हाम्रो जातकै हो । हामी जेभन्छौ त्यही उहाँ मान्ने हो । प्रहरी प्रशासन सबै हाम्रो मान्छे हो । तिमिले केही गर्नसक्दैनौ ।'

हत्या भएको यतिका दिन बितेपनि प्रहरीले आफूहरुको कुरा नसुनी उही हत्याराकै संरक्षणमा लागेको पीडित परिवारको गुनासो छ । हत्यारालाई बचाउने, पीडितलाई तर्साउने खेलमै प्रहरी लागेपछि उनीहरुले न्यायका लागि पत्रकार, समाजसंग गुहार मागेका छन् । यसैबीच, आम जनता पार्टी (आजपा)का अध्यक्ष एवं पूर्वमन्त्री प्रभु साहले पीडित परिवारलाई न्याय दिन, हत्यारा जो भए पनि कानूनी कारवाहीको दायरामा ल्याउन नेपाल सरकार गृह प्रशासनको गम्भिर ध्यानाकर्षण गराएका छन् ।

समाजमा घटने कुनै पनि घटनाको अनुसन्धान गर्ने र पीडितलाई न्याय दिदै पिडक एवं दोषीलाई कानूनी कारवाहीको दायरामा ल्याउने जिम्मेवारी पाएको प्रहरी नै हत्यारालाई जोगाउँने खेलमा लाग्नु दुखद भएको आजपा अध्यक्ष साहले जनाएका छन् । पीडितलाई न्याय नदिने, हत्यारालाई जोगाउँने, आफ्नो कर्तव्य पालना नगर्ने फतुवाबिजयपुरका इन्स्पेक्टर सुरेन्द्र यादवलाई तुरुन्त कारवाहीको दायरामा ल्याउनुपर्ने माग उनले गृहप्रशासनसंग गरेका छन् ।

'फतुवाबिजयपुर नगरपालिका-२ सितलपुर निवासी शंकर साहको हत्या यही असोज २६ गते भएको थियो । उक्त हत्याकाण्डमा दोषीलाई कारवाही गर्नुको सट्टा बिजयपुर ईलाका प्रहरी कार्यालय प्रमुख ईन्स्पेक्टर सुरेन्द्र यादवले हत्यारा बचाउन लागेको आरोप पीडितले लगाएको सुन्दा अचम्म लागेकोछ । अनुसन्धानको जिम्मा पाएका प्रहरी प्रमुखले निष्पक्ष छानबिन गर्नुको सट्टा हत्याराकै बचाउमा लाग्नु दुखद हो । यस्ता कर्तव्यहीन प्रहरी अफसरलाई तुरुन्त कारवाहीको दायरामा ल्याउन नेपाल सरकार गृह प्रशासनको गम्भीर ध्यानाकर्षण गराउदछु,' आजपा अध्यक्ष साहले सामाजिक सञ्जालमा लेखेका छन् ।

सम्पादकीय

विकास र समृद्धि किन प्राथमिकतामा परेन ?

मधेशका किन विकासले गति लिन सकेन भन्ने विषयमा विमर्श भएकै छैन । मधेशको विकास कुनै पनि मधेशी दलको एजेन्डा नै बन्न सकेको छैन । राजनीति, व्यक्तिगत र दलगत स्वार्थभन्दा माथि उठेर राष्ट्रिय स्वार्थ हासिल गर्ने सशक्त माध्यम हुन नसक्दा नै मधेशको आर्थिक विकास र समृद्धि झन् ओरालो लाग्दो अवस्थामा देखिएको हो । राजनीतिको सम्बन्ध जनताको जीवनस्तर, आर्थिक उन्नति र प्रगतिसँग नरहेकाले पनि मधेशको आर्थिक विकास र समृद्धि ओरालो लाग्दो अवस्थामा पुगेको हो ।

मधेशका जिल्लाहरूको मानव विकास सूचकाँकसमेत गिर्दो अवस्थामा छन् । यस्तो अवस्थामा देखिएको राजनीतिक अस्थिरताले त्यहाँको अर्थतन्त्रको अवस्था झन् संकटग्रस्त हुने प्राय: निश्चित छ । जानकारहरूको भनाइमा आर्थिक रूपान्तरणको अनुभूति गराउन नसक्नु र जनताको जीवनस्तर बढाउन नसक्नुमा आर्थिक मुद्दामा राजनीतिक दलले आँखा चिम्लने प्रवृत्ति नै बढी जिम्मेवार भएको देखिन्छ । किनभने राजनीतिक र आर्थिक मुद्दासँगै जानुपर्नेमा राजनीतिक दल विकासभन्दा राजनीतिमा नै बढी केन्द्रित भएकाले पनि जनताको जीवनस्तर बढन नसकेको हो । मधेश सम्भावनाको प्रवल स्रोत भएको क्षेत्र हो । तर यो क्षेत्रलाई जहिले पनि राजनीतिको केन्द्र मात्र बनाइयो । विकास र समृद्धिको बाटोमा मधेशलाई अगाडि बढाउन आवश्यक छ । मधेशी जनतालाई आन्दोलनका लागि मात्र प्रयोग गर्दै आएका मधेशी दलहरूले अबका दिनमा निर्वाचनमा भोट लिनको लागि मात्र प्रयोग नगरी विकासको एजेन्डालाई प्राथमिकतमा राख्नुपर्छ ।

राष्ट्रिय राजनीतिमा मधेशका समुदायबाट प्रभावशाली नेताहरू पनि जन्माउन सफल भएका छन् । काँग्रेसका महेन्द्र नारायण निधी, विमलेन्द्र निधी, चित्रलेखा यादव, विजय कुमार गच्छदारदेखि कम्युनिष्ट पार्टीका माधव कुमार नेपाल, प्रभु साह, गिरिराजमणि पोखरेल, मातृका यादव, रघुवीर महासेठसम्म मधेशकै भोटबाट जितेर मन्त्री भएका हुन । अझ मधेशी दलका नेताहरू मन्त्री बन्नकै लागि पार्टी बनाएका हुन । उनीहरू पदमा रहँदा मधेशले गौरव गर्ने लायक कुनै भौतिक संरचना पाउन सक्यो ? उनीहरू सत्तामा रहँदा मधेशको विकासमा टेवा पुग्ने काम भयो ? निश्चित रूपमा भएको छैन । सरकारले गर्ने नियमित विकासको कार्यक्रमलाई आफूले गरेको देखाएर जनता ठग्ने प्रवृति उनीहरूले पटक पटक देखाउँदै आएका छन् । नेताहरूमा मधेशको विकास गर्नु पर्छ भन्ने चिन्तन नै छैन । मधेशलाई मात्र भोटका लागि उपयोग गर्ने यस्ता नेताहरूबाटै मधेश हैरान छ, प्रताडित छ ।

यस्तै राजनीतिकर्मीहरूका कारण मधेशप्रतिको छवि घुमिल हुँदै गइरहेको छ । किन उनीहरूले आफू पदमा रहँदा मधेशका लागि उल्लेखनीय र गौरव गर्ने लायक काम गर्न सकेको ? यसको स्पष्ट जबाब के छ भने सत्ता लिप्सा र संकीर्ण मानसिकता । त्यसैले मधेशबाट नेतृत्व गर्ने नेताले आफूलाई समयसापेक्ष अद्यावधिक गर्नु जरूरी छ । राजनीतिक अस्थिरता, सुशासनको कमी, सुरक्षा र लगानीमैत्री वातावरणको अभाव तथा रोजगारको क्षेत्रमा बढ्दो राजनीतिक स्वार्थका कारण मधेश आर्थिक रूपले समृद्ध हुन सकेको छैन । फलस्वरूप गरीबी र विपन्नताको दुश्चक्रबाट बाहिर निस्कन सकेको छैन । यसको सबैभन्दा बढी प्रभाव मधेश प्रदेशमा परेको छ ।

दलहरू, अझ बढी मधेशी दलहरूले विकासको मुद्दालाई पछाडि पार्दै राजनीतिक मुद्दा मात्र अगाडि बढाएको हुनाले पनि २०६२/६३ सालदेखि सुरू भएको मधेश आन्दोलनले मधेशको विकासमा खासै भूमिका खेल्न सकेको छैन । मधेशमा जे जस्ता स्रोत, साधनहरू उपलब्ध छन्, त्यसैका आधारमा समग्र विकासमा ध्यान दिनु जरूरी छ ।

जेन्जी विद्रोह र आतंकको राज्य

जयप्रकाश आनन्द

खै तिथी मितिको यकिन भएन। हामी स्कूलका ठूलै क्लासमा पुगिसकेका थियौं। क्लास ठूलो भएर के गर्नु उमेरको हिसाबले आठ बर्ष र कक्षाको हिसाबले पाँचमा पुगेपछि मात्र हामी अंग्रेजीको अल्फावेट पढन शुरू गरेका थियौं। यसको केहीपछि मात्र हामी सबै दौतरीहरू आफुलाई अरू भन्दा बढी पढक्कर देखाउन "ग्रेड सिक्स" र अंग्रेजीको अर्को नाम "इंगलिस" भन्न थालेका थियौं। जे होस, यो भन्दा पहिला नै मलाई भारतको अर्को नाम इंडिया हो भन्ने थाहा भैसकेको थियो। तर, मेरै केही साथीहरू थिए जस्को एकाघरका काका दाजुहरू निकै क्लास उक्लेका थिए। परिवार कै यी सिनीयरहरूको संगत र हप्कीदप्कीमा केही साथीहरूमा अलिक छिट्टै अंग्रेजी पसेको थियो। छिप्पिएकोलाई हामी गाँउको भाखामा "जुयाएल" भन्थ्यौं। ती साथीहरू भने छिट्टो इंगलिस जान्ने भएकोले अलिक जुयाएल छन् भनेर हामी आपसमा गफिन्थ्यौं। म पनि 'सोभियत भूमि' पढेर 'युएसएसआर' त बुझेकै थिए नि!

बि.स. २०२८ हाम्रो निम्ति बडो उल्लेख्य छ। यही साल देखि शिक्षा क्षेत्रमा नयाँ शिक्षा योजना लागू भएर ठूला शहरका कलेजहरूमा उम्लिरहेको पंचायती व्यवस्थाको विरोधी चेतना हाम्रो गाँउको स्कूल तिर पनि आईपुगेको थियो। त्यस बखतका सर्वाधिक चर्चित नेता रामराजा प्रसाद सिंहले मेरो गाँउमा नेपाल बिद्यार्थी संघको शाखा उदघाटन गर्नु भएको थियो। हामी मध्ये धेरैले उहाँलाई जिल्लाको जमिंदारका बिद्रोही छोराको रूपमा चिनेका थियौं। काठमांडू तिर उहाँको वकालतको बडो चर्चा भैरहेको थियो। त्यस दिन उहाँको भाषण बेजोडको थियो। हामीले गणतन्त्र बुझेका थिएनौं, पंचायती व्यवस्थाको कठोरताका दिनहरू थिए। तर, तेस बेला नै रामराजाको बोली राजाको बिरोधमा कडा थियो। हाम्रो मनमा रामराजाले आगो लगाएर जानु भो। यसपछि उहाँ जेल परेको सुन्यौं। रेडियोमा जति बेलापनि देशमा बिकासको मूल फुट्ने कुरा सुनिन्थ्यो। यो मूल फुटने कुरा सुनेर हामी खेतबारीमा पनि सावधानीले हिडन थालेका थियौं। यस अघि देखि नै खासगरी बि.स. २०२४ सालपछि जतातत्तै "जनसहभागिता" र "जनश्रमदान" शब्दहरू सुनिन्थ्यो। मेरो गाँउ छेउबाटै राजमार्गको रेखांकन भएको थियो। अन्तैबाट यसको नामांकन महेन्द्र राजमार्ग भै यो नाम हाम्रो गाँउमा आई पुगेको थियो र यो सर्वाधिक कुराकानीको बिषय पनि भएको थियो। यस राजमार्गको बारेमा कोशी ब्यारेज पारी बडो बिवाद थियो। कोशी ब्यारेजको ५६ ढोका अहिले सप्तरी र सुनसरीमा २८-२८ गरी बाडिएको छ। तर तेसबेला कोशी बैरेज पारी लौकही, अझ् खुनिया खोलासम्म सप्तरी नै पर्दथ्यो, सप्तरीका छ वटा पंचायत उतै थियो। राजमार्गको रेखांकन आजको ईनरूवा बजार छलेर उत्तर तिरबाट पश्चिम लाग्ने योजना थियो। ईनरूवाका होमबहादुर श्रेष्ठ र दीलबहादुर श्रेष्ठ दाजुभाई बलिया पंच नेताहरू थिए। उनिहरूले बलजोड गरेर ईनरूवासंग टसाएर राजमार्गको रेखांकन गराएको कुराको बडो चर्चा थियो। यद्यपि, हाम्रा गाउँका भद्रभलाद्मीहरूको मत थियो- जे गरे पनि बाटो त कोशी बैरेज भएरै आउने हो नि! डर यस कुरोको थियो कि भारदहबाट हनुमाननगर हुदै राजबिराज तिर लाग्ने हो कि कंचनपुर हुदै आजको बाटो भएकै रूपमा बढने हो। मेरा गाउँका ठुलाबडाको कम पहुँच थिएन्, छत्रबहादुर सिजापति पंचायतका रजगजबाल नेता सूर्यबहादुर थापाका साख्य बहिनी ज्वाई थिए। बोधबिक्रम पंत, डा. लक्ष्मीनारायण दत्त, बस्नेतहरू, लुईटेलहरूको बडो पहुँच थियो। अन्तत: बाटोको रेखा कंचनपुर हुदै जानेगरी कोरियो। नभए, आज बरमझियाको पेडा थाहा हुने थिएन दुनियाँलाई। यसबाट बडो उत्साहित भए हाम्रा अग्रजहरू। अनि नयाँ बन्ने यस राजमार्गमा गाँउका सबैलाई हाँसीखुशी जनश्रमदान गर्न लगाईएको थियो। अब यही राजमार्ग भएर बस आउने छन् यो हाम्रो निम्ति सबैभन्दा ठूलो कौतुहलताको बिषय भएको थियो। जबकि, यस पछि पश्चिम-दक्षिण सप्तरीका ठुला नेताहरू कंचनपुरीयाका बिरोधी भए, लामो समयसम्म। बाटो बन्ने भएपछि पारी बिहारको भीमनगर, बीरपुर, फारबिशगंज जाँदा देखिने बसहरूसंग हामी मनमनै हाम्रो गाँउ तिर पनि गुडी आउन अनुरोध गरिरहेको हुन्थ्यौ । सीमा पारीको "अग्रवाल बस" र बिराटनगर तिरको "आराथुन बस" को आगमन हाम्रो लागि लक्ष्मी पूजामा धन सम्पतिको बर्षा होस भन्दापनि ठूलो आराधनाको बिषय बन्यो। स्कूलका सरहरूले पर्खन भन्थे, अब बस चढन पाउछौं, दिनै पिच्छे लोभ्याउथे।

अह् क्याबात थियो, त्यसबाटोमा फत्तेपुर हुदै भारदहसम्म हनुमाननगरका लक्ष्मीले पैसेन्जर बोक्ने "विलीज" जीप चलाएका थिए। हो, फत्तेपुर तिरबाट काठको गोलिया ढुवानी गरेर सीमा पारी पुर्याउने उ बेलाको "शक्तिमान" ट्रकलाई सार्वजनिक यातायात नमान्ने हो भने लक्ष्मीको विलीज जीप नै हाम्रो गाँउठाँउको पहिलो सार्वजनिक यातायात थियो। यस जीपका खलासी बडो मुस्तैद हुन्थे। कुनै पनि कारणले जीप रोकिना साथै खलसीयाले तुरन्तै जीपको सधैं खुला रहने रेडिबाटरको ट्यांकमा झट्ट पानी हाल्ने गर्थे। जीप स्वंयले जन्माउने पाउडर धुलोको बादल भित्र आफ्नो बाटो खोज्दै बढनु पर्दथ्यो। स्टार्ट बन्द भयो कि चंखे खलसीया तुरून्त हैण्डिललाई बोनटको अगाडीको प्वालमा छिराएर फन्नक्क घुमाउने। क्याच्च क्याच्च गर्दै घुर्धुर्घुर आवाजसंगै स्टार्ट हुनु....अहा...क्या अनुभव थियो! स्कूलमा हाम्रा अग्रज केही दाईहरू मैट्रिक पास गरी विराटनगर तथा अन्यत्रका कलेजहरूमा नेतागिरी गर्न शुरू गरेका थिए। पुष्कर दत्त, नन्दप्रसाद गजुरेल, बिकाशबिक्रम पंत, खगेन्द्र खडका, अर्जुनसिंह परमार आदि। बिकाश पंत बडो तिख्खर, सामाजिक काममा पनि खुब सक्रिय हुने। उनिहरूले विराटनगर तिरबाट बस चलाउने जुक्ति मिलाए। यसपछि हाम्रो गाँउमा "आराथुन" बस आउने भयो। कति धेरै कौतुहलता थियो हामीमा! खानापिन सबमा बेपर्वाह भएका थियौ हामी! बस आओस् यही थियो चाहना। हामी कक्षा कोठामा थियौं। अचानक, टाडाबाट ठूलो आवाज आयो, आईरह्यो। घ्वाँ घ्वाँ.....घुर्धुर्घुर...घुर्धुर्घुर गरी! स्कूल भरी कोलाहल मच्चियो! बस आयो..बस आयो....! सर्वत्र यही आवाज...एलै बस..बस एलै...! भईया हौं...नेपाली मैथिली..एउटै आवाज बन्यो..बस आयो ! बस एलै हौं !! सरकारी कामकाजको भाषा र राष्ट्र भाषा एउटै भयो..बस आयो! बस एलै !! घच्क्क घच्क्क गर्दै बस स्कूलको अगाडी हुदै चाँदनी चौक तिर लाग्यो।

स्कूलको अनुशासन भंग भयो। उ बेलाका साना-ठुला सबै 'जेनिजी'हरू फुक्का भए, सबै बन्धन चुँडियो। शिवनाथ सिंह सबभन्दा कडा हेडसर फेल भए! ढोडिया सर अर्थात जनक किशोर लाल दास। सब भन्दा कडा सर..फेल! दौड रे ! कुदौ..साथी...भाग रे...!!! सब चान्दनी चौक तिर बस हेर्न। बस छुन...!! बस चढन...!!! तर, मास्टरहरूले कहाँ मान्थे र ? पहिले देखि नै बालेश्वर झा ले तयार पारी राख्ने बाँसका करचीहरूको छडी एकाएक सबै मास्टरहरूका हातमा पुग्यो। बालेश्वर झा, हाम्रो स्कूलको पियन थिए। बदमास विद्यार्थीहरूलाई तह लाउने छडीका उनी स्टोकिष्ट हुन्थे। हेड सरले माग्यो कि तयार। त्यस बेला त्यसै भयो। तर सरहरू नरम भए। उनिहरू हामीलाई व्यवस्थित पारेर बस देखाउन चाहेका मात्र थिए। आज म याद गर्छु, हाम्रा ती सबै गुरू तथा स्कूलका पियन पालेहरू अस्ती भदौं २४ गतेसम्म रहेका नेपाल मुलुकका प्रधानमंत्रीको भन्दा धेरै ज्ञानी थिए। हाम्रा स्कूलका बालखहरू भाग्छन् भनेर बस न पठाउन बस कम्पनीलाई चिट्ठी लेखेनन्। बस आयो पनि र हाम्रो ईच्छालाई बिचारेर व्यवस्थित रूपमा बस देखाए पनि। कुनै दुर्घटना भएन। मलाई लाग्छ, हाम्रा धेरै नेताहरू स्कूल आदिमा न पढेर पनि आफुलाई बाल सुलभ मनहरूलाई माया गर्नै नसक्ने गरी नृशंस बनाए।

मानिसको त्यति ठूलो भीड मैले गाँउमा कमै देखेको थिए। हो, एक पटक लामखुट्टे अर्थात मच्छड भगाउने औषधि डि.डि.टी. पाउडर लिएर युएस ऐडको हेलिकोप्टर ओर्लेको थियो। त्यस बेलाको भीड जति बस हेर्ने बेला थिएन। चार जना पुलिस रहने चौकी थियो गाँउमा। अष्टमान श्रेष्ठ नामका हवल्दार थिए, झपक्क रात पर्नु अघिसम्म उनि कालो चश्मा लाउथे। वास्तवमा उनले लाएको कालो सिसाको चश्माले पुरै राज्य शक्तिलाई ढाकेर राखेको थियो। अहिले संझन्छु, उस्ले लिई हिडने सखुवा काठको सानो लट्ठी र चश्माले नदेखिने आँखामा राज्यको तीनवटै अंगहरू समाहित थियो। कार्यपालिका, न्यायपालिका र व्यवस्थापिका; एक/चारको त्यो चौकीले कानूनको निर्माण, निसाफ र शासन सबै गर्दथ्यो। यिनै हल्दार अष्टमान आएपछि मात्र बस हेर्न आएका भीड नियन्त्रित भयो। हाम्रा सरहरूले राम्रो सुझाव दिए। बसको पछाडीको ढोकाबाट सबैलाई छिराउने र अगाडीको ढोकाबाट निकाल्ने। यसरी व्यवस्था मिलाईएपछि हामी समेत धेरैले गाँउमा पहिलो पटक पदार्पण गरेको बस हेर्न भ्यायौं। पंक्तिबद्ध भई बस भित्र छिरेपछि भ्याई नभ्याई भयो। कोही झ्याल खोल्ने, कोई झट्ट सीटमा बसी झ्याल बाहिर हेर्ने, कोई हिडदै नहिड्को बस गुडी पो हाल्छ कि भनेक बीच बीचमा ठडिएका फलामे पोल कस्सिएर समाई रहेको...अनेक उपाय गरी सरहरूले बाहिर पुर्याए हामीलाई। यस पछि दिनमा एक पटक त्यो आराथुन बस आउने र राती चाँदनी चौकमा बास बसेर भोली पल्ट बिहानै बिराटनगर तिर जाने यातायात सेवा शुरू भयो।

यही बेला यौटा न रमाईलो घटना भयो। चाँदनी चौकमा बडेमानको बरको रूख थियो, सयौं बर्ष पुरानो होला। राती बस तेसैको मुनी पार्क गरिन्थ्यो। बर रूखका हाँगाहरू तलसम्म लत्रिएका हुन्थे। रोकिएका बसको छानाको ठिक माथी छुने गरी। तेस रात बिचरा खलासी थकित भई तेही बसको छानामा सुतेका थिए, गर्मी छल्नलाई पनि होला। बिहान डरेभरले बोलाउदाँ उठेन। माथी गई हेर्दा त नाकबाट रगत बग्दै गरी चलमल छैन, मरे बिचरा। गाउँमा ठुलै हल्लीखल्ली मच्चियो। पुलीस प्रशासन आफ्नो काममा लागे। धामीझाक्रीहरूले देउता रिसाएको भने। मेरो साथी रितु भुजेलले भन्यो- "बुझ्यौं ठिक ठिक अध पहरीया...नाचे चौधरीया।" म उसको कुरा बुझ्नै गारो मान्छे। गफाडी थियो, मधेसमै जन्मेहुर्केको भुजेल खाट्टी भाषा बोल्थे। तर मैले बुझे। "अध पहर" भनेको बोलचालको भाषामा आधी प्रहर हो, आधी रात भनेको। उसले भनेको थियो, ठिक आधी रातको प्रहरमा चौधरीया भूतले यिनलाई मारे। नाक थिचेर मारे, तेसैले रगत बाहिरियो। हाम्रा स्कूलको सरले यसलाई कूतर्क भने। बिज्ञानका बिश्वनाथ साह सर हाम्रो गाउँका आईन्सटाईन थिए, अलवर्ट आईन्सटाईन। सरको बलियो मत थियो-"केटा हो, यस्तो कुरामा भर पर्नु हुदैन। राम्ररी बिज्ञान पढ, बोटानी पढ। यिनलाई अक्सिजनको अभाव भयो। "बनस्पतिले दिनमा कार्बन डाइअक्साइड लिएर अक्सिजन उत्सर्जन गर्छ, तर रातमा यसको विपरीत हुन्छ, अक्सिजन लिएर कार्बन डाइअक्साईड फाल्छ।" बुझ्यौ, यिनलाई तेसैले कार्बन डाइअक्साइड बढी भयो र मर्यो। म फसादमा परेको थिए-एकातिर रितु भुजेलको "चौधरीया थ्योरी" यता बिश्वनाथ सरको बिज्ञान। तर हामी सबै बिज्ञानको पक्षमा उभिएका थियौं। कुरा धेरै पुरानो भएपनि हाम्रो पुस्ता भने "राम अयोध्यामा जन्मेको होईन, हाम्रै ठाडीमा जन्मेका हुन्" भनेर "बाल्टीमा ध्यू अडन् सक्छ भने ध्यूमा बाल्टी किन अडदैन? भनी तर्क गर्नेमा परेनौं क्यार! अहिले गाँउमा बसेर यी कुराहरू संझिसंझि रमाईलो गर्ने मेरा दौतरी साथीहरू विरलै भेटिन्छन्। सब आफ्ना लालाबालालाई हुर्काउन, पढाउन र जागिर खान बाहिर बाहिरै छन्। यिनीहरु कमै गाँउ आउछन्। म पनि आज मात्रै केही दिनपछि गाँउमा ओर्ले। अनि भेट भयो, बिश्वनाथसंग। फेरी चिया पसलमा नाती खेलाउदै आईपुगे जयनन्दन मंडल। विश्वनाथ अहिले रिक्सा ठेला चलाउँछन्, जयनन्दन घरखेतीमा छन्। उही चाँदनी चौकको अवशेषमा यौटा चिया पसल छ। मैले मेरा दुबै बालसखासंग भेटने मौका जुर्यो। राती नाईट बसको सवारी गरी गाउँ ओर्लेको, अनि कुरा अठ्यो गाँउमा पहिलो पटक बस आएको!

विश्वनाथलाई रिक्सा ठेला लिई जाने हतार थियो। जेपी भेटदै गरौं है भनेर उनि लागे। म अहिले फेरिएको चाँदनी चौक मुन्तिर रहेको झुपरे चिया पसलमा धेरै वेर बसेर पुराना कुराहरू संझना गरिरहें।

देशको नेतृत्व गर्न कांग्रेसले जेनजीको माग र उर्जालाई सम्बोधन गर्नुपर्छ : डा. संग्रौला

काठमाडौं । नेपाली कांग्रेसकी केन्द्रीय सदस्य डा.डिला संग्रौलाले पार्टीले जेनजी पुस्ताको माग र उर्जालाई सम्बोधन गर्न नसके देशको नेतृत्व गर्न नसकिने बताएकी छन् ।

शुक्रबार सानेपामा जारी केन्द्रीय समितिको बैंठकमा बोल्दै उनले जेनजीहरुको माग र भावना अनुसार पार्टीलाई रुपान्तरण गरेर अघि बढ्नुपर्ने बताइन् ।

'हालै, नेपाली कांग्रेसका जेनजी युवाहरूले देशमा सुशासन र पार्टीभित्र समयानुकूल परिवर्तनको स्पष्ट सन्देशसहित ९ बुँदे अपिल सार्वजनिक गरेका छन्।

उहाँहरूको यो अपिल, कुनै आग्रह होइन, बरु परिवर्तनको अनिवार्य आवश्यकता बोकेको एउटा सचेत आवाज हो। उहाँहरू भन्नुहुन्छः 'सबै बदलिऔं, सबै मिलेर देश बदलौँ।यो आह्वानलाई हामीले गम्भीरतापूर्वक लिनैपर्छ,' उनले भनिन् ।

डा.संग्रौलाले देशभरका महाधिवेशन प्रतिनिधिहरुले विशेष महाधिवेशनको माग राखिसकेकाले अब मंसिरभित्रै नियमित महाधिवेशन गर्नका लागि निर्वाचन कार्य तालिका सार्वजनिक गर्नुपर्ने बताइन् ।

'देशभरिबाट महाधिवेशन प्रतिनिधि साथीहरुले विशेष महाधिवेशनको माग गर्दै पार्टीलाई निवेदन बुझाइ सक्नु भएको छ । उहाँहरुको भावनाको सम्मान गर्दै परम्परागत दलबाट आधुनिक दलका रूपमा नयाँ उर्जाका साथ अघि बढ्न, हामीले आउँदो मंगसिर महिनाभित्रै नियमित १५ औं महाधिवेशन गर्ने कार्यतालिका सार्वजनिक गर्नु पर्छ। सो महाधिवेशनमा कांग्रेसको नेतृत्वमा अहिलेसम्म मुलुकले प्राप्त गरेको उपलब्धिको समीक्षा गर्नुका साथै हाम्रा कमीकमजोरीबारे व्यापक समीक्षा गरिनुपर्छ, उनको भनाइ छ ।

काँग्रेस र अन्य दलहरुसँग भएको गठबन्धनका उम्मेदवारलाई सहयोग नगरेको भन्ने उजुरीका आधारमा या विद्रोही उम्मेदवार उठेको कारणबाट अनुशासन समितिबाट कारबाहीको सिफारिस भएका सबैलाई वर्तमान राजनीतिक परिस्थितिका आधारमा एक पटकका लागि आम माफी दिन समेत उनले प्रस्ताव गरिन् ।

त्यस्तै उनले फागुन २१ गते तोकिएको मितिमा मध्यावधि चुनाव हुन नसकेमा मुलुकअर्को संवैधानिक तथा सुरक्षा संकटमा फस्ने निश्चित भएकाले निर्वाचनलाई सुनिश्चित बनाउँदै लोकतान्त्रिक संविधानलाई सहज मार्गमा अघि बढाउने कार्यमा कांग्रेसले अग्रसरता लिनुपर्ने धारणा राखिन् ।

उनले मुलुकको परराष्ट्र नीति बलियो हुनुपर्ने भन्दै हालसम्म अन्तरिम सरकारकी प्रधानमन्त्री सुशीला कार्कीले परराष्ट्रमन्त्री नियुक्ति गर्न नसक्नु दुखद् भएको पनि बताइन् । कांग्रेसले काठमाडौंस्थित सबै कुटनीतिक निकायका प्रतिनिधिहरुलाई निम्तो गरेर पार्टीको परराष्ट्र नीतिको बारेमा स्पष्ट पार्न पनि आग्रह गरिन् ।

डा.डिला संग्रौला

आदरणीय कार्यवाहक सभापतिज्यू, केन्द्रीय कार्य समितिका पदाधिकारी तथा सदस्य साथीहरू, जय नेपाल !

आज हामी एक यस्तो महत्त्वपूर्ण मोडमा उभिएका छौं जहाँ बदलिएको समय र युवाहरूको भावनालाई सम्बोधन गर्नु अपरिहार्य भएको छ। यस केन्द्रीय कार्य समितिको बैठकमा देश र पार्टीको भविष्यलाई दिशानिर्देश गर्ने गहन छलफलको अपेक्षा गर्दछु।

हालै, नेपाली कांग्रेसका जेनजी युवाहरूले देशमा सुशासन र पार्टीभित्र समयानुकूल परिवर्तनको स्पष्ट सन्देशसहित ९ बुँदे अपिल सार्वजनिक गरेका छन्।

उहाँहरूको यो अपिल, कुनै आग्रह होइन, बरु परिवर्तनको अनिवार्य आवश्यकता बोकेको एउटा सचेत आवाज हो। उहाँहरू भन्नुहुन्छः 'सबै बदलिऔं, सबै मिलेर देश बदलौँ।यो आह्वानलाई हामीले गम्भीरतापूर्वक लिनैपर्छ।

हामीले स्वीकार गर्नुपर्छ, पूरानै शैली र पूरानै प्रवृत्तिबाट अब कसैले पनि नेतृत्व गर्न सक्दैन। पार्टीलाई आधुनिक, जीवन्त र युवामैत्री बनाउन हामीले आजै दृढ संकल्प गर्नुपर्ने भएको छ। २००७ साल देखि अहिले सम्म मुलुकको हरेक राजनीतिक परिवर्तनमा नेपाली कांग्रेसले नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गरेको थियो। तर हामी अहिले रक्षात्मक स्थितिमा पुगेका छौं। कांग्रेसलाई अलमलिने छुट छैन। हामीले व्यापक छलफल गरेर मुलुकलाई निकास दिने पर्छ। मुलुकलाई शान्ति, स्थिरता र विकासको बाटोमा डो(याउन कांग्रेसले नै नेतृत्व लिनुपर्छ।

आदरणीय पार्टी सभापतिले भावपूर्ण सम्बोधन गर्दै सक्रिय राजनीतिबाट बिश्राम लिएको संदेश दिनु भएको छ। उहाँको सुस्वास्थ्यको कामना गर्दै पार्टीलाई उहाँले पुराउनु भएको योगदानको म प्रशंसा गर्दछु ।

त्यस्तै यो विषम परिस्थितिमा गहन जिम्मेवारी सम्हाल्नु भएका कार्यवाहक सभापतिज्यूलाई हाम्रो पूर्ण सहयोग रहने विश्वास दिलाउन चाहन्छु।

अब म संक्षेपमा यस बैठकका एजेन्डाहरुबारे चर्चा गर्न चाहन्छु ।

१. भदौ २३-२४ का घटना, जेन्जी प्रदर्सन र विकसित घटनाक्रम

सर्वप्रथम गत भदौ २३ र २४ गते जेन जी प्रदर्शनका क्रममा जीवन गुमाउनु हुने युवा लगायत सम्पूर्ण नेपालीको आत्माको चीर शान्तिको कामना गर्दै घाइते हरुको शिघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु। भदौ २३ गतेको दुखद घटना लगत्तै पार्टीले किन सरकारबाट बाहिरिने निर्णय गरेन ? पार्टीले त्यस्तो निर्णय गरेको भए शायद क्षति कम हुने थियो। खासगरी भदौ २४ का दिन देशभरि कांग्रेस नेतृत्व र कार्यालयहरुमा, हाम्रा साथीहरुको घर घरमा छानीछानी हमला गरियो। कोइराला निवासदेखि चाक्सीबारीसम्म, सन्त नेता किशुनजीको आश्रमदेखि देशैभरि हाम्रा साथीहरुको घरमा कसले आगो लगायो ? छानबिन गरेर दोषी जो कोही पाइए पनि तिनलाई कडा कार्वाहीको माग गर्दछु ।

युवाहरूको मुख्य मागलाई सम्बोधन गर्दै, हामीले तत्काल 'आन्तरिक सुशासन आयोग' गठन गर्नुपर्दछ। यो आयोगले हाम्रा जनप्रतिनिधिहरूको विगतको प्रवृत्ति समीक्षा गर्दै, निश्चित मापदण्डका आधारमा अनुगमन गरी प्रोत्साहन, चेतावनी र कारवाही सिफारिस गर्ने अधिकार राख्नुपर्छ। यसले पार्टीभित्र स्वच्छ छवि र जवाफदेहीता स्थापित गर्न मद्दत पुऱ्याउनेछ। भ्रष्टाचारका हरेक प्रकरणको गहिराइमा गएर निष्पक्ष छानबिन गर्न नेपाली कांग्रेसको प्रष्ट प्रतिबद्धता र पूर्ण सहयोग रहनुपर्छ। सुशासनको स्थापना हाम्रो राजनीतिक एजेन्डाको केन्द्रबिन्दु हुनुपर्छ। पार्टीको यौवन फर्काउन, हामीले विधानमा संशोधनको ढोका खोल्नैपर्छ। आसन्न केन्द्रीय समितिको बैठकले पार्टीको सबै तहमा प्रतिस्पर्धा मार्फत जेनजी उमेर समूहको प्रतिनिधित्व सुनिश्चित गराउने प्रावधान व्यवस्था गर्नुपर्दछ। युवाहरूको उर्जा र दृष्टिकोणलाई पार्टी सञ्चालनमा समावेश नगरी कांग्रेस आधुनिक बन्न सक्दैन।

२.प्रतिनिधिसभा विघटन र फाल्गुन २१ को निर्वाचन

जेनजी आन्दोलनको रापतापमा जुन परिस्थितिमा प्रतिनिधि सभा विघटन गरियो, त्यो हामी सबैले देखेका छौं। सम्माननीय राष्ट्रपतिज्यूले नै निकै जुक्ति लगाएर संविधानलाई जोगाएको र मुलुकलाई निकास दिएको बताई सक्नु भएको छ। अब मुख्य प्रश्न प्रतिनिधि सभा विघटन संविधान सम्मत थियो कि थिएन भन्ने होइन। किन झन्डै दुइ तिहाइ बहुमत भएको सरकार सडक आन्दोलन बाट दुइ दिन मै सत्ताच्युत भयो भन्ने हो। फाल्गुण २१ गते तोकिएको मितिमा मध्यावधि चुनाव हुन नसकेमा मुलुक अर्को सवैधानिक तथा सुरक्षा संकटमा फस्ने निश्चित छ। त्यसैले प्रतिनिधिसभा निर्वाचनलाई सुनिश्चित बनाउँदै लोकतान्त्रिक संविधानलाई सहज मार्गमा अघि बढाउने कार्यमा कांग्रेस अग्रसर हुनुपर्छ। जेनजी आन्दोलनको ताजा हुटहुटीलाई संस्थागत गर्दै, हामीले यो बैठकद्वारा नवयुवा तथा आम नागरिकलाई मतदाता दर्ता गराउनका लागि 'भोट रेडी नेपाल अभियान सञ्चालन गर्ने निर्णय गर्नुपर्छ।

३ मुलुकको शान्ति सुरक्षा, प्राकृतिक विपत् र पुनर्निर्माण

अहिले मुलुकको शान्ति सुरक्षा अत्यन्तै नाजुक स्थितिमा रहेको छ। पांच हजार भन्दा बढी कैदी बन्दीहरु अझै फरार छन्। ठूलो मात्रामा बन्दूक लगायत हातहतियारहरु लुटिएका छन्। फरार कैदी बन्दीहरु विभिन्न आपराधिक कार्यमा संलग्न भएको समाचारहरु आइरहेका छन्। भदौ २३ र २४ गतेको प्रदर्शनमा बल प्रयोग, तोडफोड र आगजनीको गहिरो छानबिन गरी दोषीलाई कारवाहीको दायरामा ल्याउन हामीले सरकारलाई खबरदारी गर्नु पर्छ। यसले निर्दोषलाई आरोपबाट मुक्ति दिलाउनेछ र विधिको शासनप्रति हाम्रो विश्वासलाई बलियो बनाउनेछ। स्वतन्त्र र निस्पक्ष निर्वाचनको पूर्व शर्त भनेको विना कुनै भय त्रास मतदान गर्न पाउने वातावरणको सुनिश्चितता नै हो। त्यसको लागि कांग्रेसले सरकार र निर्वाचन आयोगको ध्यानाकर्षण गराउनु पर्छ। हालै गएको बाढी पहिरो ले देश भरि नै धनजनको ठूलो क्षति गरेको छ। म पार्टीको निर्देशन अनुसार इलाम जाँदा पनि त्यहाँ साथीहरुले सम्भाव्य विपदको चर्चा गर्नु भएको थियो। इलाम लगायत देशैभरि बाढी तथा पहिरो पीडित जनसमुदायलाई राहत तथा पुनर्स्थापनाका लागि तीनै तहका सरका हरुसंग समन्वय गरेर, हाम्रा साथीहरुलाई परिचालन गरेर काम गर्न अनुरोध गर्दछु।

४. १५ औं महाधिवेशनको कार्यतालिका

देशभरिबाट महाधिवेशन प्रतिनिधि साथीहरुले विशेष महाधिवेशनको माग गर्दै पार्टीलाई निवेदन बुझाइ सक्नु भएको छ। उहाँहरुको भावनाको सम्मान गर्दै परम्परागत दलबाट आधुनिक दलका रूपमा नयाँ उर्जाका साथ अघि बढ्न, हामीले आउँदो मंगसिर महिनाभित्रै नियमित १५ औं महाधिवेशन गर्ने कार्यतालिका सार्वजनिक गर्नु पर्छ। सो महाधिवेशनमा कांग्रेसको नेतृत्वमा अहिलेसम्म मुलुकले प्राप्त गरेको उपलब्धिको समीक्षा गर्नुका साथै हाम्रा कमीकमजोरीबारे व्यापक समीक्षा गरिनुपर्छ। तिहार र छठ पर्व लगत्तै सातै प्रदेशमा तीनदेखि पांच दिन लामो चिन्तन शिविर संचालन गरी आगामी दश वर्षका लागि नेपालको शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगारी सिर्जना, परराष्ट्र सम्बन्ध लगायतका विषयमा व्यापक छलफल गरी नेपालको रुपान्तरणको खाका आगामी महाधिवेशनमा प्रस्तुत गर्न पनि म प्रस्ताव गर्दछु।

हाम्रा सबैजसो भ्रात्री संस्थाहरुमा लामो समयदेखि अधिवेशन हुन सकेको छैन। सबैजसो संस्थाहरुमा गुट बन्दी व्याप्त छ। त्यसैले नेपाल विद्यार्थी संघ लगायतका भ्रातृ संस्थाहरूलाई नवयुवा जोड्ने नर्सरीका रूपमा पुनःपरिकल्पना र पुनःसंरचना गर्न अपरिहार्य छ। यसका लागि तत्कालै एक कार्य योजना बनाउन म प्रस्ताव गर्दछु।

५.अनुशासन समितिबाट कारबाहीको सिफारिस सम्बन्धमा:

अनुशासन कुनैपनि संस्थाको आधारभूत तत्व हो। तर कुनै पनि पूर्वाग्रह राखेर अनुशासनको डण्डा चलाईयो भने त्यसले संस्थालाई कमजोर बनाउँछ।

२०७९ सालमा नेपाली काँग्रेस र अन्य दलहरुसँग भएको गठबन्धनका उम्मेदवारलाई सहयोग नगरेको भन्ने उजुरीका आधारमा या विद्रोही उम्मेदवार उठेको कारणबाट अनुशासन समितिबाट कारबाहीको सिफारिस भएका सबै साथीहरुलाई वर्तमान राजनैतिक परिस्थितिमा एक पटकका लागि आम माफी दिन प्रस्ताव गर्दछु । त्यस्तै विभिन्न समयमा कारणबस कांग्रेसको मुलप्रवाहवाट वाहिरिएका सबै साथीहरुलाई राष्ट्रको साझा भविष्य निर्माण गर्न कांग्रेसको मुलधारमा आउने आह्वान गर्न पनि म प्रस्ताव गर्द छु। राष्ट्र, राष्ट्रियता, लोकतन्त्र, उदारवाद र समाजवादमा विश्वास गर्न सबै लोकतन्त्रवादीहरु अटाउने ‌बिग टेन्टु पार्टीको रुपमा कांग्रेस पार्टीलाई रुपान्तरण गर्न पनि म प्रस्ताव गर्दछु।

६ परराष्ट्र सम्बन्ध :

नेपालको परराष्ट्र सम्बन्ध अहिले निकै नाजुक अवस्थामा छ। नेपालले अपनाउदै आएको एक चीन नीति विरुद्ध खुला गतिविधि हुन लागेका आशंकाहरु उत्पन्न भै रहेका छन्। हाम्रा निकट छिमेकीहरु को हित विपरित काम गरेर हामी शक्ति राष्ट्रको खेल मैदान बन्न चाहदैनौ। तत्कालिन प्रधानमंत्री केपी शर्मा ओलीले बेइजिंगमा रुसी राष्ट्रपति भ्लदिमिर पुटिनसंग आधा घण्टा लामो भेटघाट गरेर फर्केको एक साताभित्रै कसरी सत्ताच्युत हुनु पर्यो, मुलुकले यत्रो क्षति व्यहोर्नु पर्यो, हामीले विश्लेषण गर्नुपर्छ। अन्तरिम सरकारका प्रधानमंत्री सुशीला कार्कीले सबैभन्दा पहिले गृह, अर्थ र परराष्ट्र मंत्री नियुक्त गर्नु पर्ने थियो, तर सरकारले अहिलेसम्म परराष्ट्र मंत्री नियुक्त गर्न सक्नु भएको छैन। त्यसैले नेपाली कांग्रेसले काठमाडौंस्थित सबै कुटनीतिक निकायका प्रतिनिधिहरुलाई निम्तो गरेर हाम्रो पार्टीको परराष्ट्र नीतिको बारेमा स्पष्ट पार्न पनि म सुझाव दिन चाहन्छु।

अन्त्यमा,

हामीले हिजो जे गऱ्यौं, त्यो इतिहास हो। आजको पुस्ता, जसलाई जेनजी भनिन्छ, उनीहरूको सपना, उनीहरूको इमान्दार आक्रोश र उनीहरूको बदलिने हुटहुटीलाई पार्टीले नसमेटेसम्म नेपाली कांग्रेसले राष्ट्रको नेतृत्व गर्न सक्दैन।

जननायक बी पी कोइराला भन्नु हुन्थ्यो-कुनै पनि राजनीतिक दलको मुख्य काम भनेको आम जनताको भावना र चाहनालाई आवाज दिने हो। जुन दिन हामीले जनता जनार्दनको भावनालाई मुखरित गर्न सक्दैनौ, त्यसै दिन देखि हाम्रो औचित्य सकिन्छ। त्यसैले, व्यक्ति, गुट वा पार्टी भन्दा माथि उठेर समग्र मुलुकको हितका लागि 'समृद्ध नेपालका अल्गी नयाँ कांग्रेस' भन्ने नारा लिएर हामी अगाडी बढौं। हामी सबैले संकल्प गरौं, 'हामी बदलिन्छौं र सबै मिलेर देश बदल्छौं।' धन्यवाद। जय नेपाल ।

सुशिला र ओमप्रकाशहरूबाट निकास असम्भव : प्रभु साह

सिरहा । आम जनता पार्टी (आजपा)का अध्यक्ष तथा पूर्वमन्त्री प्रभु साहले अहिलेको सरकारले देशलाई निकास दिन नसक्ने दाबी गरेका छन् । प्रधानमन्त्री सुशीला कार्कीको सत्तामा उदय नै अदृश्य तवरले भएकोले यो सरकारले देशलाई सही दिशा दिन नसक्ने साहको टिप्पणी छ । पूरानै संविधान र पूरानै व्यवस्था राखेर अघि बढ्दा गन्तव्य पनि पूरानै नेपाल हुने उल्लेख गर्दै साहले अबको निकास भनेको नै 'सरकार बदलावसंगै व्यवस्थाको पनि बदलाव हो । अन्तरिम सरकार र अन्तरिम संविधान' भएको ठोकुवा गरे ।

शुक्रबार सिराहाको सुखीपुर नगरपालिका -१० दहिपौरी बजारमा दशैं, दिपावली, छठ पर्वको अवसरमा आयोजित कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै साहले सुशीला कार्की र ओमप्रकाश अर्यालले 'देश नबुझ्केको र जनता नै नचिनेको' आरोप लगाउँदै उनीहरूको नेतृत्वमा देशले निकास नपाउने टिप्पणी गरे । उनले बरु झन संकटको भूमरीमा फसेको आरोप लगाएका हुन् ।

उनले फेक जेन-जीहरुको सहारा लिएर मुलुकको शासन-सत्ता हात पारेका सुशीला कार्कीहरुले देशलाई अनन्त कालसम्म संकटमा धकेल्ने कुचेष्टा गरिरहेकोले अब जनताको सहभागितामा निर्णायक संघर्ष गर्न जरुरी रहेको पनि आवश्यकता औंल्याए ।

'सुशीला कार्कीहरू जेन-जी आन्दोलनका अपहरणकारीहरू हुन् । जेन-जी विद्रोहमा जसरी केपी ओली र रमेश लेखकहरुले दमन गरे, त्यो भन्दा बढि युवाहरुको सपना अनि भावनामाथि यी सुशीला र ओमप्रकाश अर्यालहरुले फोहोरी खेल खेलेका छन् । षड्यन्त्र गरेका छन् । छलछाम गरेका छन् । यो कुरा अहिले न्यायप्रेमी जनताले थाहा पाईसके,' आजपा अध्यक्ष साहले भने ।

उनले प्रधानमन्त्री सुशीला कार्की र गृहमन्त्री ओमप्रकाश अर्याललाई केपी ओली र आरजु राणा देउवाकै नयाँ भेरिएन्टको संज्ञा दिए । उनले थपे, 'यिनीहरुले देशलाई निकास दिन सक्दैनन् । बरु, देशलाई झनै षड्यन्त्रको भड्खालोमा हालेका छन् । यिनीहरुको छद्यमभेषी चरित्र छ । ढुक्क हुनुहोस, यिनीहरुले देशलाई लिड गर्न सक्दैन् । बरु, संक्रमणकालको फाईदा लिएर व्यक्तिगत डिल गर्न तत्पर देखिन्छन् । हामीले देशव्यापी रुपमा अब यो सरकारको भण्डाफोर गर्नुपर्छ ।'

२१ फागुनमा प्रतिनिधिसभाको चुनाव गराउने म्याण्डेट पाएको सरकार आफ्नो मूल उद्देश्यबाट च्यूत भई बरालिएको साहको आरोप छ । उनले भने, 'यो सरकारले म्याण्डेटलाई ध्यान दिनुको साटो म्यानुपुलेशन गरिरहेको छ । अहिलेका मन्त्रीहरुले हिराईजिम देखाईरहेका छन् । यिनीहरु सोसल मिडियाले बनाएका हिरो हुन्, जनताको सेवाको हिसाबले त जिरो हुन् ।'

राष्ट्रपतिले पूरानै संविधानअनुसार नियुक्त गरेको प्रधानमन्त्रीले जेनजीहरुको भावना बुझ्न नसक्ने भन्दै साहले तत्काल सुशीला कार्कीलाई मार्गप्रशस्त गरेर मुलुकलाई सही दिशा दिन सुझाएका छन् । उनले भने, 'यो सरकारले देशलाई पार लगाउन सक्दैन्, यसको जन्म नै शितलनिवासको शितल तापेर भएको छ, युवाहरुले पूरानो व्यवस्था र संविधान खराब भएर जनताको अवस्था खराब भएको भनेर विद्रोह गरेका हुन् । यो विद्रोह युवाको मात्रै विद्रोह थिएन, यसमा त पूरै जनताको साथ थियो । मैले यसलाई जनविद्रोह भन्ने गरेको छु । विद्रोहपछिको अवस्था नेतृत्वविहीन हुँदा सुशीला कार्की, ओमप्रकाश अर्यालहरुले धोकाको राजनीति गरे।'

नेपाली राजनीति बजारमा जेनजीको नाममा सुशीलाहरुले नै थरि-थरिका जेन-जी समूह जन्माएको र उनीहरुको भावनामाथि कुठराघात गरेको साहको आरोप छ । उनले अहिले सरकारमा सहभागी भएकाहरु र उनीहरुको परिवारको सदस्य कोहीपनि जेनजी विद्रोहमा प्रत्यक्ष संलग्न नभएको बताए । उनले भने, 'जेनजी आन्दोलनमा भाग नलिने, छोरा-नाति कोही पनि सडकमा नउत्रिने तर सत्ताको भाग खान यिनीहरु टुपुल्क आए, यो आँफैमा षड्यन्त्र होईन त ? यति धेरै युवाले बलिदानी दिनुभएको छ, उहाँहरुको परिवार आजपनि पीडामा छ, तर सुशीला म्याडमहरु अनेक षड्यन्त्र गरेर सत्तामा उदाए, यो जेनजी पुस्तामाथिको धोका हो, षड्यन्त्र हो ।'

आजपा अध्यक्ष साहले भ्रष्टाचारी, जेनजी आन्दोलनका हत्यारालाई कारबाही नगर्ने हो भने सुशीला कार्कीलाई सत्तामा एक मिनेट पनि बस्ने नैतिक अधिकार नभएको बताए ।

आफ्नो दल आजपाले देशको बेथिति, बिसंगति र भ्रष्टाचार अन्त्यका लागि निरन्तर सडकदेखि सदनसम्म संघर्ष गरेको पनि साहले स्मरण गराए । दुई वर्षअघि नै आफूले तेस्रो जनआन्दोलनको ऐलान गरेको स्मरण गराउँदै साहले देशको सही निकास भनेको अहिलेको संविधानको खारेजी र नयाँ सरकार गठन भएको बताए ।

आजपा नेता राजेश्वर साहको अध्यक्षतामा सम्पन्न कार्यक्रममा आजपाका नेताहरू बिल्टु यादव, उमेश कुशवाहा, उदय साह, बिजय यादव, विवेक साह, श्रीनिवास साह, खुशीलाल यादव, ओमप्रकाश यादव, मिनादेवी झा लगायतको बिशेष सहभागिता रहेको आजपा सचिवालय सदस्य सुभाष साहले जनाएका छन् ।

'सुशिला कार्कीबाट केही हुन्न, राजीनामा दिनुपर्छ'

काठमाडौं । पहिला देश (पिपुल्स रेभुलेसन) अभियानले सुशिला कार्कीले राष्ट्रको हितमा काम गर्ने छाँट नदेखिएको भन्दै राजीमाको माग गरेको छ । बिहिबार राजधानीको संवाद डबलीमा संयुक्त पत्रकार सम्मेलनको आयोजना गरी सरकारले न्याय नदिएको भन्दै कार्तिक १६ गतेदेखि सरकारविरुद्ध आन्दोलनको घोषणा गरेका छ ।

जेन्जीले गरेको ऐतिहासिक आन्दोलनबाट जनताले ठूलो आशा राखेको तर वर्तमान सरकारले वेवास्ता गरेको भन्दै पहिला देशका संयोजक एसपी शाहले जेन्जी, लघुवित्त, सहकारी, मिटर ब्याज, बैंकलगायतका पीडितले न्याय नपाउन्जेल निरन्तर संघर्ष गर्ने चेतावनीसमेत दिएका छन् ।

शाहले संविधान परिमार्जन सभाको गठनको माग गर्दै आफूहरुले अगामी १६ गते सांकेतिक प्रदर्शनको घोषणा गरेको पनि जानकारी गराए । जेन्जीले २७ घण्टामा सत्ता पलट गरे पनि वर्तमान सरकार पुरानै डर्राभन्दा फरक नभएकोप्रति दुःख व्यक्त गर्दै भने,"शुसिला कार्कीको सरकार न घोडा, न गधा, खच्चड जस्तैः भयो, यसबाट देशले निकास नपाउने भएकाले राजीनामा गर्नुपर्छ ।

पहिला देशका संरक्षक मनिराम ज्ञवालीले जेन्जी आन्दोलनको आँधिहुरीबाट निर्माण भएको वर्तमान सरकार पनि केपी ओलीको भन्दा फरक नभएकोले संविधान परिमार्जन सभामार्फत देशलाई निकास दिनुपर्ने बताए । लघुवित्त पीडित संघर्ष समितिका अध्यक्षसमेत रहेका ज्ञवालीले वित्तीय शोषणको अन्त्य र विशेष वित्तीय ऐन खारेजको माग गर्दै, त्यसको मुख्य बाधक राष्ट्र बैंक भएको आरोप लगाए । ज्ञवालीले केपी ओली र रमेश लेखकको स्वेच्छाचारीताले देशले ठूलो संकट भोगेको आरोप लगाउँदा जेन्जीको मर्म अनुसार वर्तमान सरकारले देशलाई अगाडी बढाउनुपर्ने माग राखेका छन् ।

मिटर ब्याजी तथा किसान मजदूर आन्दोलनका सचिवालय सदस्य सूरेश घिमिरे र विकास स्नेहीले मिटर ब्याज पीडितहरुका माग तीन-तीन पटका आयोगमार्फत प्रतिवेदन बने पनि पीडितले न्याय नपाएको गुनासो गरेका छन् । "जनतामारा मिटर ब्याजी तथा शोषकहरुले लिखित गरेका जाली तमसुक र चेकहरु रद्ध नगरेसम्म पीडितले न्याय पाउँदैनन्" घिमिरेले थपे ।

नागरिक युवा दस्ताका संयोजक तथा पहिला देशका संस्थापक सदस्य सम्भू थापाले ठूला बैंक र वित्तीय संस्थाहरुले ब्रह्मलुट गरेको आरोप लगाउँदै भने,"कुने पनि वित्तीय पीडितहरुलाई कालो सूचि र धितो लिलाम गरि सुकुम्बासी बनाए कडा आन्दोलन हुन्छ ।" एन्टेक जे जेन्जीका सुरेन्द्र घर्ति, सुनिल सिंह र विकाश रसाइलीले वर्तमान सरकारले आफूहरुलाई वेवास्ता गर्दै एन्जीयो तथा आइएन्जीयोहरुको प्रभावमा परि देशलाई थप द्वान्द्वतर्फ धकेल्न खोजेको आरोप लगाए । जेनवाईका प्रतिनीधी सौरब भण्डारीलगायतले सरकारप्रति आक्रोश व्यक्त गर्दै तत्कार संविधान परिमार्जिन सभाको गठन हुनुपर्ने माग गरे ।

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

'व्यक्तिगत घटना दर्ता गरौ, त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं।'

- बालविवाहलाई निरूत्साहित गरौं र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरौं / गराउन पहल गरौं ।
- सरसफाईमा ध्यान दिऊँ र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं ।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरौं र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौं ।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो । 'कर तिरौं सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं ।'
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरौं र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरौं ।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट बञ्चित नगरौं साथै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरौं ।
- खुला ठाउँमा दिसापिसाव नगरौं र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरौं ।
- साबुन पानीले हात धुनले बानी बसालौं । अरूलाई पनि सिकाऔं ।
- सार्वजनिक स्थलमा धुम्रपान मध्यपान नगरौं/नगराऔं। हावाहुरीबाट हुने आगलागीबाट बचौं र अरूलाई पनि सावधानी गरौं ।
- लैगिक हिंसा विरूद्धको आवाज बुलन्द गरौं र त्यसको अन्त्य गरौं ।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं ।
- वातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर वरपर दुइवटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ र सुन्दर बनाऔं ।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरौं ।
- अपांगता भएका नागरिक, जेष्ठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं । अधिकारको पूर्ण उपभोग गरौं ।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं ।

जलेश्वर नगरपालिका
महोत्तरी, मधेश प्रदेश

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

'व्यक्तिगत घटना दर्ता गरौ, त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं।'

- बालविवाहलाई निरूत्साहित गरौं र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरौं / गराउन पहल गरौं ।
- सरसफाईमा ध्यान दिऊँ र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं ।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरौं र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौं ।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो । 'कर तिरौं सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं ।'
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरौं र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरौं ।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट बञ्चित नगरौं साथै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरौं ।
- खुला ठाउँमा दिसापिसाव नगरौं र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरौं ।
- साबुन पानीले हात धुनले बानी बसालौं । अरूलाई पनि सिकाऔं ।
- सार्वजनिक स्थलमा धुम्रपान मध्यपान नगरौं/नगराऔं। हावाहुरीबाट हुने आगलागीबाट बचौं र अरूलाई पनि सावधानी गरौं ।
- लैगिक हिंसा विरूद्धको आवाज बुलन्द गरौं र त्यसको अन्त्य गरौं ।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं ।
- वातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर वरपर दुइवटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ र सुन्दर बनाऔं ।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरौं ।
- अपांगता भएका नागरिक, जेष्ठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं । अधिकारको पूर्ण उपभोग गरौं ।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं ।

बलान बिहुल गाउँपालिका
सप्तरी, मधेश प्रदेश

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

'व्यक्तिगत घटना दर्ता गरौ, त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं।'

- बालविवाहलाई निरूत्साहित गरौं र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरौं / गराउन पहल गरौं ।
- सरसफाईमा ध्यान दिऊँ र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं ।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरौं र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौं ।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो । 'कर तिरौं सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं ।'
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरौं र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरौं ।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट बञ्चित नगरौं साथै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरौं ।
- खुला ठाउँमा दिसापिसाव नगरौं र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरौं ।
- साबुन पानीले हात धुनले बानी बसालौं । अरूलाई पनि सिकाऔं ।
- सार्वजनिक स्थलमा धुम्रपान मध्यपान नगरौं/नगराऔं। हावाहुरीबाट हुने आगलागीबाट बचौं र अरूलाई पनि सावधानी गरौं ।
- लैगिक हिंसा विरूद्धको आवाज बुलन्द गरौं र त्यसको अन्त्य गरौं ।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं ।
- वातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर वरपर दुइवटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ र सुन्दर बनाऔं ।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरौं ।
- अपांगता भएका नागरिक, जेष्ठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं । अधिकारको पूर्ण उपभोग गरौं ।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं ।

देवानगन्ज गाउँपालिका
सप्तरी, मधेश प्रदेश

राष्ट्रिय साप्ताहिक मधेशवाणी

‘अन्तरिम सरकारले निकास दिन्न, त्यसलाई विस्थापन अत्यावश्यक’

काठमाडौं । शुसिला कार्की नेतृत्वको अन्तरिम सरकारले जेन्जीका परिवर्तनगामी मागलाई वेवास्ता गरेको भन्दै वक्ताहरुले त्यसको विस्थापन गरेर पूर्ण जेनजी सरकारको माग गरेका छन् ।
सोमबार राजधानीको संवाद डबलीमा भएको खबरदारी कार्यक्रममा उनिहरुले जेनजी पूर्ण सतर्क रहनुपर्नेमासमेत जोड दिएका छन् ।

‘राष्ट्रिय रक्ष जेन-जी क्रान्ति संघर्ष समिति एवं शान्तिदूत पक्षधर’ले आयोजना गरेको ‘देशभक्त विद्धान वर्गद्वारा सुझाव सल्लाह तथा खबरदारी कार्यक्रम’मा वक्ताहरुले वर्तमान सरकार पुराना दलहरुको गलत रवैयाको संरक्षक भएको आरोप लगाएका छन् ।
ब्रिटिस गोर्खा सैनिक न्याय अभियान तथा आमरण अनसनकर्ता पुष्पा घलेले जेनजी संघर्षबाट बनेको वर्तमान अन्तरिम सरकारले जेनजीले उठाएका मागहरुलाई वेवास्ता गर्दै गएको आरोप लगाईन । घलेले आन्दोलनले दिएको म्यान्डेटविरुद्ध कार्की नेतृत्व सरकार गएको बताउँदै भनिन्“यदि शुसान र भ्रष्टाचार मुक्त समाज बनाउने भन्दा पुरानै दलको पछुवा बन्ने हो भने तत्तकाल कुर्सि छाडेर मार्ग प्रशस्त गुर्नपर्छ ।”
गोर्खा विकास बैंक पूर्व सिइओ तथा जेनजी सल्लाहकार डा.अमोद डम्जनले जेनजी आन्दोलनबाट केही परिवर्तन भए पनि पूर्णरुप दिन थप सर्तक रहनुपर्ने सुझाव दिएका छन् । डम्जनले कार्की नेतृतवको सरकार पनि पुरानै दलहरुको योजनामा फसेकोले त्यसबाट जेन्जीले चाहे आनुसारको परिवर्तन नहुने भन्दै त्यसको विस्थापन हुनुपर्नेमा जोड दिए ।
नेपालमा भएको जेन्जीको मौलिक संघर्षबाट परिचित जेन्जीबारे प्रष्ट पार्दै डम्जनले भने,“‘अल जेन स्प्रीट बर्न उइथ गोरखाली जीन’ त्यसैले हामीले विश्वभरी चलेको जेन्जीसँग जोड्नु गलत हुन्छ ।”
राजनीतिक विश्लेषक लाहानु राम चौधरीले ठूला दलहरुले दशकौंदेखि नेपाली राजनीतिमा सिन्डीकेट चलाएर भ्रष्टाचार गर्नुको परिणाम उनिहरुलाई जेनजीले रोडमा लतारेको जिकिर गरे । वर्तमान अन्तरिम सरकार पनि पुराना दलहरुकै मतियार हुन थालेको आरोप लगाउँदै भने,“केपी, देउबा र प्रचण्डलाई पक्रेर अनुसन्धान नगर्नु नै जेनजीमाथि धोका र भ्रष्टहरुलाई संरक्षण गर्ने विषय पुष्टि भयो ।”
एनआरएनए युके अध्यक्ष प्रेम गाहामगरले देशमा युवाहरुले परिवर्तनको लागि गरेको बलिदानमाथि देशी-विदेशी शक्तिहरुले दुरुपयोग गरेको आरोप लगाए । गाहामगरले नेपालका ठूला भनिएका दलहरु शदियौंदेखि विदेशीको इसारामा चल्नुको परिणामा देश अस्थिरतामा गएको बताउँदै भने,“विदेशीले नेपाललाई जहिले पनि अस्थिर बनाउँन चाहन्छन्, त्यसका लागि सबैभन्दा बढी ‘रअ’ र ‘सिआईए’ जस्ता: खुफिया एजेन्सीहरुले ठूला दललाई प्रयोग गर्ने र सरकार ढाल्ने अनि बनाउने खेल कहिलेसम्म चल्न दिने ?”
गोर्खा टुइडका सञ्चालक तथा सल्लाहकार दिप बहादुर शाहीले देशको राजनीतिक स्थायीत्वका लागि जेनजीहरुले निरन्तर सडकबाट खबरदारी गरिरहनुपर्नेमा जोड दिए ।
जेनजी बुद्ध नेहाङ सिंहले देशमा स्थायीत्व र समृद्धीको लागि एक थिति र दुई नीति अबलम्बन गर्दै तेस्रो नेत्र खुलाई जनताको दुई दलीय जनवाद (जदुज)को दर्शन सिद्धान्तमा विश्व शान्ति र मानवतावादलाई आत्मसाथ गर्नुपर्ने धारणा राखे ।
जेनजी रविकिरण हमालले आन्दोलन लगत्तै जेनजीका नाममा विभिन्न समूहमा विभाजित हुनु दुर्भाग्य भएको बताए । हमालले वास्तविक जेनजीहरुले कार्की नेतृत्वको अन्तरिम सरकारलाई वैधानिकता नदिएको र उनको गतिविधीले आन्दोलनको मर्मविरुद्ध गएको बताउँदै त्यसको विस्थापन आवश्यक रहेको धारणा राखे ।
सल्लाहकार गेली शेर्पाले जेनजी तथा हरेक नेपाली दर्शन, सिद्धान्त भन्दा पनि व्यवहारिक बन्नुपर्नेमा जोड दिए । शेर्पाले सदियौंदेखि विभिधतामा एकताको शूत्रमा बाँधिएको नेपाली समाजलाई देशी-विदेशी शक्तिले विखण्डन गर्न ठूलो षड्यन्त्र गरिरहेकोप्रति चिन्ता व्यक्त गरे ।
आयोजक राष्ट्रिय रक्ष जेन-जी क्रान्ति संघर्ष समिति एवं शान्तिदूत पक्षधरका युवराज जंग थापाले जेनजी संघर्ष उत्कर्षमा पुगेकै बेला तथा सरकार सून्य भएपछि नेपाली सेना समक्ष आफूहरुले आन्दोलनका एजेन्डा अनुसार अघि बढ्न माग राखेको खुलासा गरेका छन् ।
थापाले भने,“हामी तत्काल पुरानो राज्य संयन्त्रमा आमुल परिवर्तन चाहन्थ्यौं तर सेनाले तत्कालिन समस्यालाई हल गरेर शान्ती कायम गर्न अमुक शक्तिको सिफारिसमा शुसिला कार्कीलाई प्रधानमन्त्री बनाएर जेनजी संघर्षलाई मत्थर पार्ने प्रयास गर्‍यो ।”
वर्तमान समयमा जेन्जी संघर्ष र मर्मभन्दा फरक गएको सरकारलाई विस्थापित गरेर पूर्ण जेनजी सरकार बनाउन आफूहरुको माग रहेको आयोजकले बताएको छ ।
“हाम्रो लक्ष्य भनेको संसारले खोजेको दर्शन सिद्धान्त नेपालदेखि सुरु गर्ने हो, यो भन्दै गर्दा नेपालको व्यवस्था र अवस्था पुरै बदलेर मौलिक वैज्ञानिक सतयुगमा देश हाँक्ने हो । यही जगमा टेकेर सम्पूर्ण नेपाल प्रेमी, देश भक्त जेनजीहरुलाई कत्ति पनि विचल्लित नभइकन सत्यको मार्गमा ऐक्यबद्ध हुन विनम्र अनुरोध गर्दछौं” आयोजले थपे ।

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

‘व्यक्तिगत घटना दर्ता गरौ, त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं।’

- बालविवाहलाई निरूत्साहित गरौं र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरौं / गराउन पहल गरौं।
- सरसफाईमा ध्यान दिऊँ र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरौं र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौं।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो। 'कर तिरौं सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं।'
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरौं र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरौं।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट बञ्चित नगरौं साथै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरौं।
- खुला ठाउँमा दिसापिसाव नगरौं र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरौं।
- साबुन पानीले हात धुनले बानी बसालौं। अरूलाई पनि सिकाऔं।
- सार्वजनिक स्थलमा धुम्रपान मध्यपान नगरौं/नगराऔं। हावाहुरीबाट हुने आगलागीबाट बचौं र अरूलाई पनि सावधानी गरौं।
- लैंगिक हिंसा विरूद्धको आवाज बुलन्द गरौं र त्यसको अन्त्य गरौं।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं।
- वातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर वरपर दुइवटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ र सुन्दर बनाऔं।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरौं।
- अपांगता भएका नागरिक, जेष्ठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं। अधिकारको पूर्ण उपभोग गरौं।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं।

मुखियापट्टि मुसहरनिया गाउँपालिका
धनुषा, मधेश प्रदेश

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!
‘व्यक्तिगत घटना दर्ता गरौ, त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं।’
- बालविवाहलाई निरूत्साहित गरौं र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरौं / गराउन पहल गरौं ।
- सरसफाईमा ध्यान दिऊँ र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं ।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरौं र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौं ।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो । 'कर तिरौं सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं ।'
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरौं र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरौं ।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट बञ्चित नगरौं साथै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरौं ।
- खुला ठाउँमा दिसापिसाव नगरौं र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरौं ।
- साबुन पानीले हात धुनले बानी बसालौं । अरूलाई पनि सिकाऔं ।
- सार्वजनिक स्थलमा धुम्रपान मध्यपान नगरौं/नगराऔं। हावाहुरीबाट हुने आगलागीबाट बचौं र अरूलाई पनि सावधानी गरौं ।
- लैंगिक हिंसा विरूद्धको आवाज बुलन्द गरौं र त्यसको अन्त्य गरौं ।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं ।
- वातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर वरपर दुइवटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ र सुन्दर बनाऔं ।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरौं ।
- अपांगता भएका नागरिक, जेष्ठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं । अधिकारको पूर्ण उपभोग गरौं ।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं ।

पिपरा गाउँपालिका
महोत्तरी, मधेश प्रदेश

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!
‘व्यक्तिगत घटना दर्ता गरौ, त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं।’
- बालविवाहलाई निरूत्साहित गरौं र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरौं / गराउन पहल गरौं ।
- सरसफाईमा ध्यान दिऊँ र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं ।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरौं र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौं ।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो । 'कर तिरौं सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं ।'
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरौं र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरौं ।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट बञ्चित नगरौं साथै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरौं ।
- खुला ठाउँमा दिसापिसाव नगरौं र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरौं ।
- साबुन पानीले हात धुनले बानी बसालौं । अरूलाई पनि सिकाऔं ।
- सार्वजनिक स्थलमा धुम्रपान मध्यपान नगरौं/नगराऔं। हावाहुरीबाट हुने आगलागीबाट बचौं र अरूलाई पनि सावधानी गरौं ।
- लैंगिक हिंसा विरूद्धको आवाज बुलन्द गरौं र त्यसको अन्त्य गरौं ।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं ।
- वातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर वरपर दुइवटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ र सुन्दर बनाऔं ।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरौं ।
- अपांगता भएका नागरिक, जेष्ठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं । अधिकारको पूर्ण उपभोग गरौं ।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं ।

चन्द्रनगर गाउँपालिका
सर्लाही, मधेश प्रदेश

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!
‘व्यक्तिगत घटना दर्ता गरौ, त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं।’
- बालविवाहलाई निरूत्साहित गरौं र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरौं / गराउन पहल गरौं ।
- सरसफाईमा ध्यान दिऊँ र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं ।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरौं र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौं ।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो । 'कर तिरौं सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं ।'
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरौं र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरौं ।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट बञ्चित नगरौं साथै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरौं ।
- खुला ठाउँमा दिसापिसाव नगरौं र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरौं ।
- साबुन पानीले हात धुनले बानी बसालौं । अरूलाई पनि सिकाऔं ।
- सार्वजनिक स्थलमा धुम्रपान मध्यपान नगरौं/नगराऔं। हावाहुरीबाट हुने आगलागीबाट बचौं र अरूलाई पनि सावधानी गरौं ।
- लैंगिक हिंसा विरूद्धको आवाज बुलन्द गरौं र त्यसको अन्त्य गरौं ।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं ।
- वातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर वरपर दुइवटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ र सुन्दर बनाऔं ।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरौं ।
- अपांगता भएका नागरिक, जेष्ठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं । अधिकारको पूर्ण उपभोग गरौं ।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं ।

महोत्तरी गाउँपालिका
महोत्तरी, मधेश प्रदेश

के नागरिकको भावनालाई बोकेर 'हामी' सरकार संचालन गर्न तयार छौं ?

सर्बप्रथम म जेनजी आन्दोलनको क्रममा मारिएका ती अबोध युवाप्रति र त्यसक्रममा सुरक्षामा खटिएका सुरक्षाकर्मीहरु जो कर्तव्य पालनाको सन्दर्भमा आफ्नो जीवन गुमाएका छन, तिनीहरु सबै प्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दै शोकाकुल परिवारजनमा हार्दिक समवेदना प्रकट गर्दछु।

अझै पनि अस्पतालमा उपचार गराई रहनुभएका जेनजी पुस्ता र अन्य घाइतेहरुको स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दै राज्यद्वारा तिनलाई पुर्याउनु पर्ने यथोचित सुविधा र मानवीय संवेदनामा ध्यान पुगोस भनी ध्यानाकर्षण गर्दछु।

साथै, भाद्र २३ गते राज्यबाट अत्याधिक बल प्रयोग गर्नुको कारण देशले गुमाएका होनहार युवाहरुप्रति न्याय दिन र दोषिमाथि कडा कारबाहीको माग गर्दछु।

नेपाली कांग्रेस केन्द्रिय कार्यसमितिको बैठकमा सभापति शेरबहादुर देउवाज्यूद्धारा प्रस्तुत सारगर्भित, भावनात्मक र भविष्यन्मूख प्रेरणदायी मन्तव्यको लागी म हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु।

कार्यवाहक सभापतिज्यू,

देशको यस विषम र अन्यौल ग्रस्त परिस्थितिमा हामीले लिनु पर्ने निर्णयहरुका वारेमा आफ्ना केही कुराहरु संक्षिप्तमा राख्न चाहन्छु।

१. विश्व परिवेशका सम्बन्धमा:

आजभन्दा झण्डै पाँच दशक अगाडि दक्षिण एशियामा घटिरहेको असामान्य राजनीतिक हलचलहरुवाट नेपाल जस्ता साना राष्ट्रहरुको अस्तित्व नै खतरामा पर्ने ठानी आठवर्षको प्रवास जीवन त्यागेर विपी कोइराला र गणेशमान सिंह नेपाल फर्कनु भएको थियो।

देशको अखण्डता, सार्वभौमिकता र स्वतन्त्रताको रक्षार्थ आफ्नो जीवन खतरामा पारी स्वदेश फर्कनु भएको त्यो ऐतिहासिक क्षण आज यसकारण पनि स्मरणीय छ की अहिले फेरि एकपटक दक्षिण एशियाका मुलुकहरुमा ठूला राजनीतिक उथलपुथल र निर्वाचित सरकार अपदस्थ हुनेक्रम शुरु भएको छ। दक्षिण एशियामा मात्र होइन विगत केही वर्ष देखि सम्पुर्ण विश्व राजनीतिमा यस किसिमका नयाँ-नयाँ प्रयोग र अप्रत्याशित घटनाहरु घटिरहेका

डा.शेखर कोइराला

छन।

२.संविधान बारे:

हाम्रो देशमा एउटै पुस्ताले चारवटा राजनीतिक आन्दोलन देख्यो। हामी अगाडिका पुस्ताले राजनीतिक आन्दोलनको नाममा अनेकन् हण्डर, यातना, बलिदान, प्रवास र संघर्षहरु देखे र झेले। संविधानका अनेकन् प्रयोगहरु पनि भए र भइरहेका पनी छन। यसैक्रममा संविधानसभावाट आम नेपाली जनताको भावना अनुरुप निर्माण भएको वर्तमान संविधान फेरि एकपटक जनताको कठघरामा पुगेको छ।

सात दशकको प्रयत्न पछि निर्माण भएको वर्तमान संविधान यतिखेर अर्धमूर्छित अवस्थामा छ। यो संविधानको रक्षार्थ हामी कहाँ उभिन्छौं, भावी राजनीतिक दिशा त्यसैले तय गर्नेछ। मलाई लाग्छ सम्पुर्ण नेपाललाई एउटै अभियानमा भविष्यन्मुखी दिशातर्फ लैजाने बाटो भनेको "घोषित निर्वाचनमा सबै नेपाली सहभागी हुने वातावरण" नै हो।

निर्वाचनको विकल्प सोच्दा आउने परिणामले हामीलाई युवा पुस्तावाट मात्र होइन देशको राजनीतिवाट पनि असान्दर्भिक बनाउन सक्छ।

३. आगामी निर्वाचनका वारे:

नेपाली कांग्रेस मात्र होइन अन्य राजनीतिक दल, सबै पुस्ता, संचार क्षेत्र, सहयोगी देश तथा विकास साझेदार निकायहरु लगायत जेनजी पुस्ता सबैले वर्तमान सरकारलाई निर्वाचनको म्यान्डेट दिएका छन। यो राष्ट्रिय भावधाराको विकल्प देखिँदैन।

कांग्रेस जनताको घरदैलोमा पुग्ने यस अवसरलाई उत्साहपूर्वक अग्रिम पंक्तिमा उभिएर आफ्नो गुमेको वा गुम्दै गएको साख र विश्वास जनता वीच पूनर्स्थापित गर्नुपर्दछ। तर आम निर्वाचनको वातावरण बनाउन सरकारले निम्न कुराहरु पुरा गर्नुपर्छ।

क. स्वतन्त्र, निष्पक्ष र भयरहित वातावरणमा निर्वाचन सम्पन्न गर्न भाद्र २३ र २४ गते जेनजी आन्दोलनको क्रममा लुटिएका हतियारहरु सरकारको नियन्त्रणमा आउनुपर्छ र त्यसक्रममा जेलवाट भागेका अपराधीहरुलाई पुन: सरकारले युद्धस्तरमा खोजेर नियन्त्रणमा लिई कानुनको कठघरामा ल्याउन ढिलो गर्नु हुँदैन।

ख. त्रासमा बसेको समाजले निर्वाध निर्वाचनमा सहभागी हुन सक्दैन, तसर्थ समाजमा निर्वाचनको वातावरण बनाउने जिम्मेवारी सरकारको हो। यसतर्फ वर्तमान सरकारको सकृयतामा केही कमी देखिएको छ।

ग. भाद्र २४ गते जेनजी आन्दोलनको नाममा भएका तोडफोड, आगजनी, लुटपाट र हत्या हिंसा जस्ता कुरालाई कुनै पनि सभ्य समाजले स्वीकार्न सक्दैन। व्यक्तिको घर र सम्पति, राष्ट्रिय सम्पदा, उद्यमी व्यवसायीको घर, व्यापारिक केन्द्र, सरकारी भवनहरुमा भएको आगजनी, लुटपाट र राष्ट्र निर्माणमा योगदान दिने नेताहरुका घरहरुमा भएको आगजनी र बिध्वंशले हाम्रो समाजमा ठुलो घाउ छोडेको छ। यो अपुरणीय क्षति हो। त्यस्ता असामाजिक र अपराधी काम गर्ने तत्वको पहिचान गरी तिनलाई प्रचलित कानुन बमोजिम दण्ड नदिएर उन्मूक्ति दिने कार्य कदापी स्वीकार्य हुँदैन, सरकारले यसलाई हेक्का राखोस।

४.कांग्रेसले नेतृत्व लिनुपर्ने बारे:

हाम्रो देशको राजनीति र सामाजिक नैतिक स्तरलाई माथि नउठाई हामी अब अगाडि बढ्न सक्ने अवस्था देखिएन। यसमा कांग्रेसले अगुवाई गर्न सक्नुपर्छ। यस सम्वन्धमा सरकार र सरकार संचालनमा जाने दलका पात्रहरुवारे लामो समय देखि नागरिकस्तरवाट प्रश्नहरु उठेका थिए। लोकतान्त्रिक सार्वभौम सिद्धान्त र मूल्यपद्धतिलाई जित र हार मात्र होइन प्रतिष्ठाको विषय बनाएर हिड्यौं र हामीले नागरिकको आवाजलाई सुनेनौं, परिणामस्वरुप आज यो अवस्थामा आइपुगेका छौं।

५.नियमित अधिवेशन बारे:

आज कुरा उठेको छ कांग्रेस पार्टी अब कसरी अगाडि बढछ भनेर। कांग्रेसबारे यस्तो अपेक्षा राख्ने देश भित्र र बाहिरका हाम्रा शुभचिन्तकहरु मात्र छैनन, अन्य राजनीतिक दल र कैयन मित्रराष्ट्रहरुले पनि हाम्रा भावी कदमवारे आँखा लगाएर हेरिरहेका छन। अन्य राजनीतिक दलहरु मंसिरमा अधिवेशन (सम्मेलन) गर्ने प्रक्रियामा जुटिसकेका छन् भने हामी किन सक्दैनौं ? त्यसकारण म अत्यन्त विनम्रताका साथ यहाँ साथीहरु माझ भन्न चाहन्छु "कांग्रेसलाई नयाँ दिशा र नयाँ संभावनाको पार्टी" बनाउने हो भने २०८२ मंसिर महिनामा हाम्रो १५औं

बाँकी पृष्ठ ७ मा

'अहिले मुलुकको अवस्था २०३३ सालको भन्दा पनि बढी जोखिमपूर्ण छ'

दाङ। वरिष्ठ राजनीतिज्ञ बलदेव शर्मा मजगैयाँले अहिले मुलुकको अवस्था २०३३ सालको भन्दा पनि बढी जोखिमपूर्ण रहेको बताएका छन्। डा. सुदीप गौतमद्वारा लिखित 'दाङको न्यायिक र प्रशासनिक इतिहास' नामक पुस्तकको घोराहीमा विमोचन गर्दै पूर्व मन्त्री तथा साहित्यकार मजगैयाँले देशको अस्तित्व माथि नै सङ्कट आउँदा बिपी कोइरालाले २०३३ सालमा राष्ट्रिय मेलमिलापको नीति लिएर स्वदेश फर्किएको सम्झना गरे। उनले भने, "अहिलेको अवस्था त्यो भन्दा झन् जटिल र खतरनाक छ, तर हाम्रो नेतृत्वसँग देश कसरी सम्हाल्ने चेतना छैन।"

सन् १९७५ मा एउटा जनमत सङ्ग्रह पछि सिक्किम भारतमा विलय गरिएको घोषणा गरिए पछि तत्कालीन पञ्चायती व्यवस्थाको विरोधमा भारतमै बसेर आन्दोलन गरिरहेका कोइराला राष्ट्रिय एकता र मेलमिलापको नीति लिएर स्वदेश फर्केका थिए। त्यसबेला मजगैयाँ पनि बिपीसँगै भारतमै थिए। उनले हालैको जेनजी आन्दोलन को स्मरण गर्दै भने, "यो आन्दोलनको उद्देश्य र घटनाक्रम, विशेष गरी हिंसात्मक गतिविधि हुँदा मलाई ४२ सालको सत्याग्रह सम्झना आयो – नेपाली काँग्रेसले सत्याग्रह सुरु गर्दा पनि यस्तै चुनौतीहरू आएका थिए।"

"कुनै पनि आन्दोलनमा घुसपैठ हुन सक्छ। ठूलो विद्रोह भएमा त त्यो सम्भावना अझ बढ्छ। तर नेपाली काँग्रेसले निर्णय गर्‍यो – सत्याग्रहका क्रममा जहाँसुकैबाट पनि हिंसा भए सत्याग्रह स्वत: स्थगित हुनेछ भनेर। तर सत्याग्रहमा सहभागी नभएका, भूमिगत रहेका राम राजा प्रसाद सिंहले बम काण्ड गरे। हामीलाई समेत फसाउन खोजियो र 'काँग्रेसले नै गरेको भनेर आरोप लगाइयो। तत्कालीन प्रधानमन्त्री लोकेन्द्र बहादुर चन्दले सो हिंसात्मक घटनामा नेपाली काँग्रेसको हात नरहेको स्पष्ट गरेपछि हामी बच्यौं।"

मजगैयाँले गत भदौ २३, २४ गतेको घटनाक्रममा कसैले नैतिक जिम्मेवारी नलिएकोमा चिन्ता व्यक्त गरे। "अहिले मुलुकमा नैतिकताको खडेरी छ। पहिले 'न्याय हराए गोर्खा जानु' भन्ने उखान थियो, तर नैतिकता हराए कहाँ जाने भन्ने उखान छैन।"

उनले उदाहरण दिँदै भने, "२०३० सालमा सिंहदरबारमा आगलागी भएपछि तत्कालीन प्रधानमन्त्री कीर्तिनिधि विष्टले राजीनामा दिए। २०४४ सालमा दशरथ रङ्गशालाको दुर्घटनापछि तत्कालीन शिक्षा मन्त्री केशरबहादुर विष्टले राजीनामा दिए। तर अहिले देशभरि यस्ता विध्वंसक घटना भए पनि कोही जिम्मेवारी लिन तयार देखिँदैन।"

उनले अहिले सबैजसो राजनीतिक दलहरू आन्तरिक सङ्घर्षमा फसेको र पार्टी फुट्न सक्ने सम्भावना पनि रहेको बताए।

मजगैयाँले चेतावनी दिँदै भने, "नेताहरूले जिम्मेवारी नलिएका खण्डमा र राष्ट्रिय एकताको लागि पहल नगरेमा भोलि फेरि अर्को द्वन्द्व वा विद्रोह हुनसक्छ। धेरै सम्भावना छ, र त्यसपछि देश जोगाउन सकिँदैन।"

उनले सबै पार्टीका नेताहरू, राष्ट्रभक्त तथा आन्दोलनकारी जेनजीहरूलाई पनि आत्म समीक्षा गरेर राष्ट्रिय एकताको लागि गम्भीर बन्न आग्रह गरे। "देश जोगाउन राष्ट्रिय एकता बाहेक कुनै विकल्प छैन," उनले भने।

तुलसीपुर नगरपालिकाका पूर्व मेयर घनश्याम पाण्डे, सर्वोदय पुस्तकालय दाङका अध्यक्ष सुशील गौतम, नेपाल पत्रकार महासङ्घका केन्द्रीय सचिव सबिन प्रियासन, पत्रकार दुर्गालाल केसी लगायतले पुस्तकमाथि टिप्पणी गरेका थिए।

गोरक्ष दैनिककी प्रकाशक सुलोचना गौतमको अध्यक्षतामा आयोजित कार्यक्रममा बिपी कोइरालाको अदालतमा बयानमा आधारित वृत्तचित्र 'बीपी बिगुल' को सार्वजनिक प्रदर्शन पनि गरिएको थियो।

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

'व्यक्तिगत घटना दर्ता गरौ, त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं।'

- बालविवाहलाई निरूत्साहित गरौं र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरौं / गराउन पहल गरौं।
- सरसफाईमा ध्यान दिऊँ र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरौं र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौं।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो। 'कर तिरौं सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं।'
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरौं र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरौं।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट बञ्चित नगरौं साथै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरौं।
- खुला ठाउँमा दिसापिसाव नगरौं र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरौं।
- साबुन पानीले हात धुनले बानी बसालौं। अरूलाई पनि सिकाऔं।
- सार्वजनिक स्थलमा धुम्रपान मध्यपान नगरौं/नगराऔं। हावाहुरीबाट हुने आगलागीबाट बचौं र अरूलाई पनि सावधानी गरौं।
- लैगिक हिंसा विरूद्धको आवाज बुलन्द गरौं र त्यसको अन्त्य गरौं।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं।
- वातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर वरपर दुइवटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ र सुन्दर बनाऔं।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरौं।
- अपांगता भएका नागरिक, जेष्ठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं। अधिकारको पूर्ण उपभोग गरौं।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं।

वीरगन्ज महानगरपालिका
पर्सा, मधेश प्रदेश

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

'व्यक्तिगत घटना दर्ता गरौ, त्यसबाट हुने फाइदा लिऔं।'

- बालविवाहलाई निरूत्साहित गरौं र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरौं / गराउन पहल गरौं।
- सरसफाईमा ध्यान दिऊँ र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरौं र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौं।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो। 'कर तिरौं सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं।'
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरौं र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरौं।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट बञ्चित नगरौं साथै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरौं।
- खुला ठाउँमा दिसापिसाव नगरौं र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरौं।
- साबुन पानीले हात धुनले बानी बसालौं। अरूलाई पनि सिकाऔं।
- सार्वजनिक स्थलमा धुम्रपान मध्यपान नगरौं/नगराऔं। हावाहुरीबाट हुने आगलागीबाट बचौं र अरूलाई पनि सावधानी गरौं।
- लैगिक हिंसा विरूद्धको आवाज बुलन्द गरौं र त्यसको अन्त्य गरौं।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं।
- वातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर वरपर दुइवटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ र सुन्दर बनाऔं।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरौं।
- अपांगता भएका नागरिक, जेष्ठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं। अधिकारको पूर्ण उपभोग गरौं।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं।

मटिहानी नगरपालिका
महोत्तरी, मधेश प्रदेश

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

- बालविवाहलाई निरूत्साहित गरौं र विवाह गर्ने उमेर २० वर्षपछि मात्र गरौं / गराउन पहल गरौं।
- सरसफाईमा ध्यान दिऊँ र फोहोर मैला जथाभावी नफालौं।
- सार्वजनिक जग्गामा घर / टहरा निर्माण नगरौं र सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौं।
- कर तिर्नु सबै नागरिकको कर्तव्य हो। 'कर तिरौं सभ्य नागरिकको परिचय दिऔं।'
- व्यक्तिगत घटना दर्ता समयमै गरौं र आफ्नो सन्ततिको भविष्य सुनिश्चित गरौं।
- सबै बालबालिकालाई विद्यालय पठाऔं, कुनै बालबालिकालाई शिक्षाबाट बञ्चित नगरौं साथै बालश्रम र शोषणको अन्त्य गरौं।
- खुला ठाउँमा दिसापिसाव नगरौं र खुला दिसापिसाव मुक्त अभियानमा सहयोग गरौं।
- साबुन पानीले हात धुनले बानी बसालौं। अरूलाई पनि सिकाऔं।
- सार्वजनिक स्थलमा धुम्रपान मध्यपान नगरौं/नगराऔं। हावाहुरीबाट हुने आगलागीबाट बचौं र अरूलाई पनि सावधानी गरौं।
- लैगिक हिंसा विरूद्धको आवाज बुलन्द गरौं र त्यसको अन्त्य गरौं।
- वैदेशिक रोजगारमा गएर स्वदेश फर्किसकेपछि एकपटक अनिवार्य रूपमा स्वास्थ्य परीक्षण गराऔं।
- वातावरण संरक्षणका लागि प्रत्येक घर परिवारले आफ्नो घर वरपर दुइवटा विरूवा अनिवार्य रूपमा रोपी हरियाली, स्वच्छ र सुन्दर बनाऔं।
- उपभोक्ता आचारसंहिता पालना गरौं।
- अपांगता भएका नागरिक, जेष्ठ नागरिक र एकल महिलाको परिचयपत्र समयमै लिऔं। अधिकारको पूर्ण उपभोग गरौं।
- सामाजिक स्वास्थ्य विमा गराऔं र अवसरको फाइदा उठाऔं।

बसबरीया गाउँपालिका
सर्लाही, मधेश प्रदेश

अन्तरदेशीय प्रसारण लाइन निर्माण गर्ने सम्झौतापत्रमा हस्ताक्षर

नेपाल र भारतबीच इनरूवा-पूर्णिया र लम्की (दोदोधारा)-बरेली ४०० केभी अन्तरदेशीय प्रसारण लाइन निर्माण गर्न संयुक्त उपक्रम (जेभी)तथा शेयरहोल्डर सम्झौतापत्रमा हस्ताक्षर भएको छ । ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायातमन्त्री कुलमान घिसिङ र भारतका भारतका विद्युतमन्त्री मनोहरलाल खट्टरको उपस्थितमा बुधवार नयाँ दिल्लीमा सम्झौतापत्रमा हस्ताक्षर भएको हो । सम्झौतापत्रमा नेपाल विद्युत् प्राधिकरणकातर्फबाट उपकार्यकारी निर्देशक सुभाषकुमार मिश्र र पावर ग्रिड कर्पोरेसन अफ इण्डिया लिमिटेडका अन्तर्राष्ट्रिय व्यवसाय प्रमुख सञ्चालन अधिकृत सञ्जयकुमार गुप्ताले हस्ताक्षर गरे ।

संयुक्त लगानी सम्बन्धी सम्झौतापत्रमा हस्ताक्षर भएसँगै प्राधिकरण र पावर ग्रिडको लगानीमा दुवै प्रसारण लाइन निर्माणका लागि कम्पनी संस्थापना गर्न बाटो खुलेको छ ।

कार्यक्रममा मन्त्री घिसिङले थप दुईवटा क्रस बोर्डर प्रसारण लाइन निर्माण अगाडि बढ्नु द्विपक्षीय एवं क्षेत्रीय विद्युत् व्यापारका लागि अर्को महत्त्वपूर्ण कोशेढुङ्गा भएको उल्लेख गरे ।

उनले अन्तरदेशीय प्रसारण लाइनको निर्माणबाट दुई देशबीच तथा क्षेत्रीयस्तरमा समेत नेपालमा उत्पादित विद्युत् निर्यात गर्ने आधार तयार भई अन्तर्राष्ट्रिय ऊर्जा बजारसम्म नेपालको पहुँच पुर्याई नेपालका जलविद्युतमा स्वदेशी तथा प्रत्यक्ष वैदेशिक लगानी ल्याउन थप सहज हुने बताए ।

भारतीय विद्युतमन्त्री खट्टरले थप दुईवटा क्रस बोर्डर प्रसारण लाइनको निर्माण सम्पन्न भएपछि नेपाल–भारतबीचको विद्युत् विनिमयलाई थप सुदृढ हुनुकासाथै क्षेत्री ऊर्जा सुरक्षामा सुधार, सुदृढ ग्रिड बन्नेहुँदा यसले दुवै देशको आर्थिक वृद्धिमा योगदार पुऱ्याउने उल्लेख गरे ।

मन्त्रिपरिषद्को ३० असोजको बैठकले प्रसारण लाइन निर्माणका लागि प्राधिकरण र पावर ग्रिडको लगानीमा नेपाल तथा भारत दुवै भूमिमा दुईवटा संयुक्त कम्पनी स्थापना गर्न र उक्त कम्पनीहरूमा स्वपूँजी ९इक्विटी० लगानी गर्न प्राधिकरणलाई स्वीकृति दिएको थियो ।

कार्यक्रममा मन्त्री घिसिङले दुईवटा थप अन्तरदेशीय प्रसारण लाइनको निर्माणबाट दुई देशबीच तथा क्षेत्रीयस्तरमा समेत नेपालमा उत्पादित विद्युत् निर्यात गर्ने आधार तयार भई अन्तर्राष्ट्रिय ऊर्जा बजारसम्म नेपालको पहुँच पुर्याई नेपालका जलविद्युतमा स्वदेशी तथा प्रत्यक्ष वैदेशिक लगानी ल्याउन थप सहज हुने बताए ।

दुईवटा अन्तरदेशीय प्रसारण लाइनको भारतीय भूभागमा पर्ने खण्ड निर्माणका लागि भारतमा संस्थापना गरिने संयुक्त कम्पनीमा प्राधिकरणको ४९ प्रतिशत र पावर ग्रिडको ५१ प्रतिशत सेयर हिस्सा रहनेछ । त्यस्तै नेपाली भूभागमा पर्ने खण्ड नेपालका लागि नेपालमा संस्थापना हुने संयुक्त कम्पनीमा प्राधिकरणको ५१ प्रतिशत र पावर ग्रिडको ४९ प्रतिशत शेयर हिस्सा रहनेछ ।

दुई प्रसारण लाइनको निर्माणमा ८० प्रतिशत ऋण र २० प्रतिशत सेयर पुँजी रहने गरी वित्तीय व्यवस्थापन गरिनेछ । इनरुवा पूर्णिया प्रसारण लाइनको करिब २६ किलोमिटर खण्ड नेपाली र १०९ किलोमिटर खण्ड भारतीय भूभागमा पर्नेछ । लम्की बरेली प्रसारण लाइनको करिब ३३ किलोमिटर खण्ड नेपाली र १८५ किलोमिटर खण्ड भारतीय भूभागमा निर्माण हुनेछ ।

नेपाल भारत संयुक्त प्राविधिक टोलीले सन् २०१९मा तयार पारेको अध्ययन प्रतिवेदनअनुसार इनरुवा पूर्णिया प्रसारण लाइनको प्रारम्भिक लागत नेपाली र भारतीय खण्डको क्रमशः २ अर्ब ६५ लाख र ४ अर्ब १३ करोड भारतीय रुपैयाँ (भारु) लाग्ने अनुमान गरिएको छ ।

त्यस्तै लम्की बरेली प्रसारण लाइनको नेपालमा प्रारम्भिक लागत अनुमान नेपाली र भारतीय खण्डको क्रमशः २ अर्ब ५७ करोड र ६ अर्ब १४ करोड भारु रहेको छ ।

प्राधिकरणले आफ्नै स्रोतबाटनेपाल र भारतमा संस्थापना हुने संयुक्त कम्पनीमा १ अर्ब र २ अर्ब बराबरको इक्विटी लगानी गर्नेछ ।

मन्दिरका पुजारीको हत्यारालाई सार्वजनिक गर्न माग

राजविराज । सप्तरीको बोदेबर्साइन नगरपालिका-८ स्थित रजकपट्टी टोलमा रहेको कवीर बाबा मन्दिरका पुजारी, ७० वर्षीय राम दुलार साहका हत्यारालाई सार्वजनिक गर्न माग गरिएको छ । सप्तरीको राजविराजस्थित गजेन्द्र नारायण चौकमा पुजारी राम दुलार साहको हत्याका दोषीलाई सार्वजनिक गर्न माग गर्दै मंगलबार दीप प्रज्वलन कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको हो ।

कार्यक्रमको अध्यक्षता तेलि कल्याण समाज नेपाल, सप्तरीका जिल्ला अध्यक्ष अमृतलाल साहले गरेका थिए भने कार्यक्रममा केन्द्रीय सल्लाहकार नेत्र विक्रम साह, केन्द्रीय सदस्य तथा महिला अध्यक्ष सुनिता कुमारी साह, साह सेवा सदनका जिल्ला अध्यक्ष योगेन्द्र साह, जिल्ला सदस्य रमानन्द साह, जिल्ला सहसचिव सिंगेश्वर साह, वैश्य संघका जिल्ला अध्यक्ष श्याम साह, जिल्ला सचिव योगेन्द्र प्रसाद साह, जिल्ला महिला अध्यक्ष प्रमिला साह, साथै दिपेन्द्र साह, अनिरुद्ध साह, नेपाली कांग्रेसका युवा नेता घनान्द यादव, तथा नेता इन्द्रदेव र राजु साह लगायतका व्यक्तित्वहरूको उपस्थिति रहेको थियो ।

वक्ताहरूले आ-आफ्ना मन्तव्य राख्दै पुजारी राम दुलार साहको हत्याको छानबिनमा ढिलाइ भएकोप्रति गम्भीर असन्तुष्टि जनाएका थिए । उनीहरूले हत्यारालाई शीघ्र सार्वजनिक गरी कानुनी कारबाही गर्न माग गरेका थिए ।

कार्यक्रमका सहभागीहरूले दीप प्रज्वलन गरी एक मिनेट मौन धारणसमेत गरेका थिए। कार्यक्रम शान्तिपूर्ण रूपमा सम्पन्न भएको आयोजकहरूले जानकारी दिएका छन्। सप्तरीको बोदेबर्साइन नगरपालिका-८ स्थित रजकपट्टी टोलमा रहेको कवीर बाबा मन्दिरका पुजारी, ७० वर्षीय राम दुलार साहलाई गत शनिवार राति करिब २ बजे अज्ञात समूहले गोली हानी हत्या गरेको थियो ।

के नागरिकको भावनालाई...

महाधिवेशन गर्नुपर्छ । महामन्त्रीज्यूले आगामी मंसिरमै महाधिवेशन गर्ने गरि कार्यतालिका ल्याउनुहुनेछ भन्नेमा म विश्वस्त छु र त्यसमा मेरो पूर्ण समर्थन रहनेछ भन्ने स्पष्ट पार्न चाहन्छु ।

"विशेष महाधिवेशनको" सन्दर्भमा उठेका र कांग्रेसभित्रबाट साथीहरुले उत्साहपूर्वक सञ्चालन गर्नुभएको हस्ताक्षर अभियान कांग्रेसमै उर्जा भर्न हो भनी म बुझ्छु । यी सबैको सम्बोधन र नेतृत्वमा समेत ताजापन नियमित महाधिवेशनवाट मात्र सम्भव छ भन्नेमा म विश्वस्त छु ।

यो ऐतिहाँसिक जिम्मेवारी आज हाम्रो अगाडि कर्मकाण्डी मात्र भएर आएको छैन । सहि अर्थमा कांग्रेस देशको परिवर्तनको वाहक र नैतिक ओजले उठेको, युवा, उर्जा र अनुभवी पिढीले संगालेको पार्टी बन्ने विश्वास र भरोसा जगाउनु छ । हामी नियमित अधिवेशन मार्फत यो गर्न सक्छौँ भन्ने मेरो दृढ विश्वास छ । महाधिवेशनबाट आउने परिणामले फागुन २१ गते हुने "राष्ट्रिय निर्वाचन"लाई आम जनताबीच कांग्रेसलाई फेरी एकपटक जागृत गराउनेछ ।

हेक्का राख्नुपर्ने कुरा के छ भने हाम्रा अगाडि उभिएका चुनौतिका अनुहारहरु परिवर्तन भएका छन, यो सामाजिक गतिको स्वभाविक प्रकृया हो । समय सापेक्ष हामी पनि परिवर्तन हुनुपर्छ । त्यो हाम्रो चरित्र र आचरणमा देखिनुपर्छ । अन्यथा हाम्रो नीति र नियम माथि नियतमा रहेको हाम्रो खोटले हामीलाई हराईरहने छ ।

६.कांग्रेस भित्रको एकताका वारे:

निःसन्देह यतिवेला कांग्रेस भित्र एकताको खाँचो छ । यो पार्टी एकता निर्णय प्रक्रियामा न्याय स्थापित गरेर मात्र सम्भव हुन्छ । निर्णय प्रकृयालाई पारदर्शी र सबैमा "विन-विन" को भावना विकास गर्नसके सम्भव हुन्छ । यसबौरे पार्टी भित्र व्यापक वहश, छलफल र विश्लेषण जरुरी छ ।

आपसी अविश्वास र सन्देहले राजनीतिक विवेक मात्र होइन सामाजिक विवेक पनि समाप्त हुन्छ । यो संस्कृतिको अन्त नै "राष्ट्रको दिशा र कांग्रेसको भविष्य" हो । एकताबद्ध कांग्रेस, बलियो कांग्रेस र समयसापेक्ष परिवर्तन कांग्रेस आजको आवश्यकता हो ।

७.अनुशासन समितिबाट कारबाहीको सिफारिस सम्बन्धमा:

२०७९ सालमा नेपाली काँग्रेस र अन्य दलहरुसँग भएको गठबन्धनका उम्मेदवारलाई सहयोग नगरेको भन्ने उजुरीका आधारमा या विद्रोही उम्मेदवार उठेको कारणबाट अनुशासन समितिबाट कारबाहीको सिफारिस भएका सबैलाई वर्तमान राजनैतिक परिस्थितिमा उक्त कारबाही फिर्ता गर्न माग गर्दछु । सबै नेता कार्यकर्ता साथीहरु एकढिक्का भएर अगाडि बढ्नुको विकल्प नरहेकोले हाललाई सबै कारबाही फिर्ता गरी एकताका साथ संगठन निर्माणमा लाग्न निर्देशन दिने र बिभिन्न समयमा कारणबस कांग्रेसको मुलप्रवाहवाट वाहिरिएका सबै साथीहरुलाई राष्ट्रको साझा भविष्य निर्माण गर्न कांग्रेसको मुलधारमा आउने आहन होस भनी म यहाँ प्रस्ताव राख्छु ।

लोकतन्त्रको विकल्प उन्नत लोकतन्त्र मात्र हुनसक्छ भन्ने हाम्रो पार्टीको मूलभूत सिद्धान्त मात्र होइन, यो हाम्रो जीवन पद्धति पनि हो । आम नेपालीहरुले अपनाएको संस्कृति पनि त्यही हो ।

अन्त्यमा,

राष्ट्रको चेतना, ज्ञान र विवेक गुमाएर सामुहिक मूर्खता तर्फ कांग्रेसले आफुलाई अगाडि बढाउन सम्भव नै छैन । तसर्थ, पार्टीभित्र सम्पूर्ण एकताको खाँचो छ । एकतामा नै बल छ भन्ने मुलमन्त्र विपी कोइराला लगायत संस्थापक र अग्रजहरुले हामीलाई प्रदान गर्नुभएको शिक्षा हो ।

मुख्य कुरो पार्टीप्रतिको अपनत्वलाई गहिरो गरी कार्यकर्तामा अनुभूति गराउन सके हामीलाई निर्वाचन लड्न र सरकार बनाउन कसैको सहारा चाहिँदैन । प्रश्न उठ्छ के पार्टीको निर्णय प्रणालीमा बस्ने "हामी" आम साथीहरुको भावनालाई बोकेर निर्णय गर्न तयार छौ ? के नागरिकको भावनालाई बोकेर "हामी" सरकार संचालन गर्न तयार छौं ?

१५औं महाधिवेशन वाद-विवाद, छलफल र वहस यिनै र यस्तै विषयमा केन्द्रित हुनुपर्छ ।

नेपाली कांग्रेस एउटा शव्द होइन । यो नेपाली समाजको सभ्यता हो । नेपालको इतिहाँस हो । लोकतन्त्रको पर्यावाची हो र नेपालका सबै जात-जाति, धर्म, सस्कृति, परम्परा र लिङ्गको आन्दोलन हो । अर्थात कांग्रेस नेपाली नागरिकको लोकतान्त्रिक आन्दोलन हो । जय नेपाल ।

ऊर्जामन्त्री घिसिङ र भारतका विद्युत्‌मन्त्रीबीच भेटवार्ता

काठमाडौं । ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात र सहरी विकासमन्त्री कुलमान घिसिङ र भारतका विद्युत्‌मन्त्री मनोहरलाल खट्टरबीच भेटवार्ता भएको छ । अन्तरराष्ट्रिय सौर्य गठबन्धनको आठौँ महासभामा भाग लिन नयाँ दिल्लीमा रहेका घिसिङ र भारतीय समकक्षी खट्टरबीच भेटवार्ता भएको उनको सचिवालयले जनाएको हो ।

विद्युत् मन्त्रालयमा भएको भेटवार्तामा नेपाल-भारतबीचको ऊर्जासम्बन्धी सहकार्य, विद्युत् व्यापार, प्रसारण लाइन विस्तार, भारतीय लगानीमा निर्माणाधीन जलविद्युत् आयोजनाको प्रगति, दुवै देशबीच दीर्घकालीन ऊर्जा क्षेत्रमा साझेदारीलगायतका विषयमा विस्तृत छलफल भएको थियो ।

यसैबीच, नेपाल र भारतबीच दुईवटा अन्तरदेशीय प्रसारण लाइन निर्माण गर्न संयुक्त उपक्रम (जेभी) तथा सेयरहोल्डर सम्झौतामा हस्ताक्षर भएको छ । इनरुवा-पूर्णिया र लम्की-दोधारा-बरेली ४०० केभी अन्तरदेशीय प्रसारण लाइन निर्माणका लागि यस्तो सम्झौता भएको ऊर्जा मन्त्रालयले जनाइएको छ ।

ऊर्जामन्त्री घिसिङ र भारतका विद्युत्मन्त्री खट्टरको उपस्थितमा नेपाल विद्युत् प्राधिकरणका तर्फबाट उपकार्यकारी निर्देशक सुभाषकुमार मिश्र र पावर ग्रिड कर्पोरेशन अफ इण्डिया लिमिटेडका प्रमुख सञ्चालन अधिकृत सञ्जयकुमार गुप्ताले सम्झौतापत्रमा हस्ताक्षर गरे ।

संयुक्त लगानीसम्बन्धी सम्झौतापत्रमा हस्ताक्षर भएसँगै प्राधिकरण र पावर ग्रिडको लगानीमा दुवै प्रसारण लाइन निर्माणका लागि कम्पनी संस्थापना गर्न बाटो खुलेको छ ।

मन्त्री घिसिङले थप दुईवटा 'क्रस बोर्डर' प्रसारण लाइन निर्माण अगाडि बढ्नु द्विपक्षीय एवं क्षेत्रीय विद्युत् व्यापारका लागि अर्को महत्त्वपूर्ण उपलब्धि भएको बताए । उनले अन्तरदेशीय प्रसारण लाइनको

निर्माणबाट दुवै देश एवं क्षेत्रीयस्तरमा समेत नेपालमा उत्पादित विद्युत् निर्यात गर्ने आधार तयार भइ अन्तरराष्ट्रिय ऊर्जा बजारसम्म नेपालको पहुँच पुग्ने विश्वास व्यक्त गरे । यसैगरी नेपालको जलविद्युत् क्षेत्रको विकास एवं विस्तारमा स्वदेशी तथा विदेशी लगानी आकर्षित गर्न द्विपक्षीय सम्झौताले सहयोग पुर्‍याउने धारणा व्यक्त गर्दै लगानीका लागि आग्रह गरे ।

त्यस्तै, भारतीय विद्युतमन्त्री खट्टरले थप दुई 'क्रस बोर्डर' प्रसारण लाइनको निर्माण सम्पन्न भएपछि नेपाल-भारतबीचको विद्युत् विनिमय प्रक्रियामा सहज हुने, सुदृढ ग्रिडसहित क्षेत्रीय ऊर्जा सुरक्षामा सुधार आउने र दुवै देशको आर्थिक वृद्धिमा योगदान पुग्ने धारणा व्यक्त गरेको ऊर्जा मन्त्रालयले जनाएको छ ।

मन्त्रिपरिषद्को ३० असोजको बैठकले प्रसारण लाइन निर्माणका लागि प्राधिकरण र पावर ग्रिडको लगानीमा दुवैतर्फ दुईवटा संयुक्त कम्पनी स्थापना गर्न र उक्त कम्पनीहरूमा स्वपुँजी ९इक्विटी० लगानी गर्न प्राधिकरणलाई स्वीकृति दिएको थियो ।

भारतले दियो नेपालका विद्यालयहरुलाई ८१ वटा बस उपहार

काठमाडौं । भारत सरकारले नेपालका ४८ जिल्लाका विद्यालयलाई ८१ वटा स्कुल बस उपहार दिएको छ ।

नेपाल-भारतबीचको दीर्घकालीन विकास साझेदारी र मित्रतालाई सुदृढ बनाउने उद्देश्यले कोशी प्रदेशका बाढी प्रभावित इलाम, झापा र उदयपुरसहित देशका सातै प्रदेशका ४८ जिल्लामा रहेका विभिन्न शैक्षिक संस्थाहरूलाई ८१ वटा स्कुल बसहरू उपहारस्वरूप प्रदान गरेको हो।

यी बसहरू हुम्ला, मुस्ताङ, संखुवासभा, दार्चुला, बैतडी र अछाम जस्ता दुर्गम जिल्लाका विद्यालयहरूमा समेत वितरण गरिनेछन्।

विगत तीन दशकमा भारत सरकारले नेपालका विभिन्न शैक्षिक संस्थाहरूलाई जम्मा ३८१ वटा स्कुल बसहरू उपलब्ध गराइसकेको छ, जसले नेपाल-भारतबीचको मित्रता र सहयोगको सम्बन्धलाई अझ मजबुत बनाएको छ।

जुवातासले गर्छ सर्वनाश

जुवातासको लतले,

- ❖ पारिवारिक कलह, झै-झगडा हुने गर्छ,
- ❖ सामाजिक तथा पारिवारिक वातावरण अशान्त र कोलाहलपूर्ण हुन्छ,
- ❖ सम्पत्तिको नाश र परिवारको बिचल्ली हुन सक्छ,
- ❖ सामाजिक र आर्थिक संकट उत्पन्न हुन्छ,
- ❖ पारिवारिक विखण्डनको सम्भावना बढ्छ,
- ❖ सन्ततिहरु कुलतमा फस्न सक्छन्,
- ❖ सामाजिक प्रतिष्ठामा आँच आउँछ,

जुवातास खेल्नु/खेलाउनु कानून विपरीत भएकोले नखेलौं/नखेलाऔं ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

खानपान र जीवनशैलीमा परिवर्तन गरौं, स्वस्थ रहौं

असन्तुलित खानपान तथा जीवनशैलीका कारण मधुमेह, उच्च रक्तचाप, मष्तिष्कघात जस्ता रोगहरु लाग्न सक्छन् ।

त्यसैले,

- ❖ सन्तुलित र स्वस्थ खाना खाऔं,
- ❖ शारीरिक क्रियाकलाप तथा नियमित व्यायाम गरौं,
- ❖ मदिरा, सुर्ति तथा सुर्तिजन्य पदार्थको उपभोग नगरौं,
- ❖ प्रशस्त मात्रामा पानी पिउने गरौं,
- ❖ तनाव व्यवस्थापन गरौं ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

मधेशवाणी प्रा.लि.द्वारा प्रकाशित, का. सम्पादक : **रामसुकुल मण्डल**, कार्यालय : मधेश मिडिया हाउस, अनामनगर, काठमाडौं, फोन नं. ०१-५७०६१४२, ५७०६१४१, फ्याक्स : ०१-५७०६१४१,
Email : madheshvani@gmail.com, Website : www.madheshvani.com, मुद्रण : **धिम्ले अफसेट प्रेस**, काठमाडौं